NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

14-טער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג פ׳ פנחס י״ט תמוז תרצ״ו | אדרעס: לאָדז, פעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | Łódź, Czwartek, 9 lipca 1936 | № 157

אַעראָפּלאַנען און טאַנקען

האָבען אָפּגעשלאָגען אַנ׳איבערפאַל אויף אַ קאַראַוואַן

פון 22 יודישע אויטאָס אין ארץ-ישראל

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
22 יודישע אויטאָס, וואָס זענען קאָנוואָ-אירט געוואָרען דורך מיליטער און מאַשינען-געוועהר ווי אויך דורך צוויי אַעראָפּלאַנען — זענען ביי כור על-חמין אַנגעגריפען געוואָרען דורך אַראַבישע טעראָריסטען. די אַעראָפּלאַנען האָבען תיכף אַרויסגערופען הילף. עס זענען אָנגעקומען אָפּטיילונגען מיט טאַנקס און פער-טריבען די טעראָריסטען. די אַראַבער זענען אַרעסטירט געוואָרען.

נעבען בית-לחם האָבען טעראָריסטען אי-בערגעשניטען די טעלעפאָן-דראָהטען.

אַנפאַלען אויף פּאָליציי-פּאַטרולען

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
היינט איז בעשאָסען געוואָרען אין ירושלים דער מגדל דוד. איין ענגלישער זעלנער מיטן נאָמען האָל איז פערוואונדעט געוואָרען.

אַ מיליטערישער קאָנוואָי איז בעשאָסען געוואָרען ביי תול-כרם, עס איז אַרויסגערופען געוואָרען מיליטער, וואָס האָט אַדורכגעזוכט די געגענד.

אַראַבישע טעראָריסטען האָבען בעשאָסען דעם פּאָליציי - פּאָסטען אין כפר הארים. פּאָלי-ציי האָט געענטפערט, קיינער איז נישט פער-וואונדעט געוואָרען.

אָפּגעשטויסען אַ אַנגריף

אויף די יודישע קוואַרטאַלען אין ירושלים

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
אין דער נאַכט פון דינסטאָג אויף מיטוואָך, האָבען אַראַבישע טעראָריסטען באַנדעס בע-שאָסען די יודישע קוואַרטאַלען אין ירושלים, תלפיות, מקור חיים, מיליטערישע און פּאָליציי אָפּטיילונגען האָבען אָפּגעענטפערט מיט אַ שיסעריי, די טעראָריסטען זענען אַנטלאָפען, קיין פערלוסטען זענען נישט געווען.

אַנפאַל אויף עין חרוד

קאַמף אין די הרי הגלבוע

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
6 איז אָוועגד, נאָכדעם ווי די יודישע אַר-בייטער האָבען געענדיגט די אַרבייט אין די פּרדסים פון עין חרוד, זענען זיי בעשאָסען גע-וואָרען פון אַראַבישע טעראָריסטען. מיליטער און פּאָליציי האָט צוריקגעשאָסען און פערטרי-בען די אַנפאַלער. קיינער האָט נישט געליטען.

אין די הרי-גלבוע איז ביינאַכט פאָרגעקו-מען אַ שיסעריי, וואָס האָט געדויערט העכער אַ האַלבע שעה. עס איז אַרויסגערופען געוואָרען מיליטער, וואָס האָט פערטריבען די טעראָרים-טען. קיין פערלוסטען זענען נישט געווען.

לויה פון אליהו סאַאיד

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
היינט איז פאָרגעקומען די לויה פון דעם ספרדישען יוד אליהו. סאַאיד, וואָס איז נעכטען געפאַלען פון אַ אַראַבישער קויל אין שכונת התקוה.

אַ ריהרענדען הספד האָט געהאַלטען הרב עמיאל.

רעוויזיעס אין אַראַבישע הייזער אין יפו

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
פּאָליציי האָט היינט אַדורכגעפיהרט רע-וויזיעס אין אַ רייה הייזער אין יפו. אין איין הויז פון אַ אַראַבער האָט מען געפונען אַ באָמ-בע. אין דעם מאָמענט האָט זיך אַנ׳אַנדערער אַראַבער געוואָרפען אויף אַ פּאָליציאַנט מיט אַ מעסער.

4000 פונט פון אַ אַנאָנימען

נדבן פאַר ארץ-ישראל

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
די הויפּט-לייטונג פון קרן קימת אין ירושלים טיילט מיט, אַז זי האָט פון אַנ.אַנאָנימען נדבן אין אויסלאַנד בעקומען צוגעשיקט 4000 פונט, וואָס זאָל גיין אויפן ספעציעלן פאָנד גוט צו מאַ-כען דעם שאָדען, וואָס איז פערוּרזאַכט געוואָ-רען דורך דעם אַראַבישען טעראָר.

צוגרויבט 150 יודישע קיה

ירושלים, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
ביים ים כנרת זענען פון דער קבוצה צו-גערויבט געוואָרען 150 יודישע קיה, די פּאָלי-ציי פיהרט אַנ׳אויספאָרשונג.

דריי ערמאָרדעטע קריסטליכע אַראַבער —

קרבנות פון משפחה-סכסוכים

לאָנדאָן, 8 (יט״אַ טעלעגראַפיש)
„דיילי מעל״ מעלדעט פון ארץ ישראל וועגען דריי ערמאָרדעטע קריסטליכע אַראַבער, וואָס זענען געפאַלען צוליב משפחה-סכסוכים.

טאָג - טעגליך

די אַרויסגעשטעקטע צונג

די אַרויסגעשטעקטע צונג פונ׳ם דאַנציגער פּרעזידענט גרייזער האָט, ווי עס ווייזט אויס, דאָך גע-בראַכט צו אַ גרעסערע רעאַקציע, חוץ בעשלוס וועגען די דריי אָבסערוואַטאָרען —

עס איז כידוע פאָרגעקומען אַ געמיינזאַמער דעמאַרש פון די פאָרשטעהער פון ענגלאַנד און פראַנקרייך אין בערלין.

משמעות, ביים היילען אַ קראַנקהייט איז בלויז אָבסערוואַציע אַ קנאַפּע רפואה: עס מוז נאָך גע-טון ווערען עפּעס ממשות׳דיגעס — עפּעס אַזוינס, וואָס זאָל דאָס חולאת היילען, ובפרט נאָך אַזאַ חולאת, וואָס — ווי מיר זעהען און פיהלען — איז זי ליגט אַנשטעקענד און דראָהט מיט אַנ׳אונטער-גאַנג, מיט טויט.

אַנ׳אַרויסגעשטעקטע צונג איז ביי היינט — ווייסט מען — איינע פון די משוגעת-סמנים, און וואָס עס ווערט געטון צו משוגענע היינט איז אויך ידוע, פונקט אַזוי ווי עס איז פאַר קלאָהרע און בעקאַנט, אַז די געביסענע דורך משוגענע הינד מוזען איזאָלירט ווערען...

אַזאַ איז דער בעפעהל פון דער נויטווענדיגקייט!

ווי מיר זעהען איצט, איז אין דער וועלט-פּרעסע דער ענין-גרייזער (וואָס איז אין זיין גאַנ-צען אויפבריט אין זשענעווע געווען — אַנ׳אַרויסגע-שטעקטע צונג צו דער וועלט!) נישט אַדורך גלאַט, און פון די מיינונגען און סברות, וואָס ווערען אין איהר אַרויסגעזאָגט, איז צו לערנען, אַז די האַ-ראַסקאַפּען אין דעם ענין-דאַנציג זענען ווייט נישט קיין גלענצענדע, און לויט דעם, ווי עס זאָגט פאַר אויס אַזאַ ווייטזיכטיגע פּערזענליכקייט, ווי וויקהעם סטיד, קאָנען מיר נאָך דעם זומער דערוואַרטען די קאַטאַסטראָפע.

די אַרויסגעשטעקטע דאַנציגער צונג אין זשע-נעווע — דאָס איז איצט אַבסאָלוט קלאָהר געוואָ-רען! — ציהט זיך דורך בערלין, און דעריבער איז פערשטענדליך, הלמאי דער דעמאַרש פון ענגלאַנד און פראַנקרייך איז געמאַכט געוואָרען אין בערלין.

דאָרט ווייסען מיר האָט דער שטעל-פערטרע-טער פונ׳ם דייטשען אויסערן-מיניסטער נויראַט, דער פאָרשטעהער פונ׳ם אַמט פאַר אויסערליכע ענינים, דירעקטאָר דיקהאָף, דערקלערט, אַז די דייטשע רעגירונג וועט נישט אונטערנעהמען קיין שום שריט, וואָס זאָלען אַריינטראָגען אַ ווירוואַר אין דער אינטערנאַציאָנאַלער לאַגע.

אַזוי האָט ער דערקלעהרט, וויל אַזוי לויגט זיך דער־וויל.

מיר ווייסען אָבער, אַז מיט דער אַרויסגעשטעק-טער צונג קאָן מען דרייען ווי מען וויל ובפרט אין אונזער משוגענער צייט!

מ.

אונזער וואָרט

מחמת ליבע דאָס לעבען

דער זשורנאַליסט סטעפאַן לוקס איז שוין צו קבורה געקומען.

מ׳האָט איהם קובר געווען אין דערזעלבער שטאָט, וואָס איז געווסער־מאָסען געוואָרען אַ סימ-באָל פון שוואַכקייט, פון נישט-ענטשלאָסענקייט — אין זשענעווע.

אויף זיין קבר זענען געהאַלטען געוואָרען הספדים.

עס האָט אויך געהאַלטען אַ רעדע דער פּאַרזי-צער פון די אויסלענדישע זשורנאַליסטען אין זשע-נעווע, ראַבערט דעל — מסתמא, איינער פון די, פאַר וועלכע דער דאַנציגער ה׳ דרייזער האָט ענט-פּלעקט זיין צונג...

און נאָך אַ זאַך — דער זעלבסטמערדער סטע-פאַן לוקס האָט איבערגעלאָזט בריף, און צווישען זיי איז אויך פאַרהאַן אַ בריף צו זיינעם אַ פריינד, וואָס קלינגט ווי אַ מין ווידוי פון אַ דעספּערירטען יוד, וועלכער פיהלט די צרות רבים מיט אַלע זיינע רמ״ח אברים.

אין דעם דאָזיגען בריף איז צ. א. פאַרהאַן אַזאַ ווענדונג:

„מיין פריינד! מיינט נישט, אַז איך טו מיט ענטוזיאַזם מיין שריט, איך בין אַבסאָלוט נישט קיין העלד, און האַלט שטאַרק פון לעבען״...

אַ מערקווירדיגע בעהויפּטונג, ווי פאַר אַ זעלבסטמערדער! אַ מערקווירדיגע און דערביי זעהר כאַראַקטעריסטישע!

וואָרום — ווען מען נאָך, ווי אונז בעמיהט מען זיך אַזוי צו פערמיאוס׳ן דאָס לעבען! פאַר וועמען נאָך טויט מען דאָס לעבען אויף דער וועלט אַזוי דעגראַדירען! ווער קומט נאָך אָפּ אויף דער וועלט. ווי דער דורכשניטליכער יוד — אַז עס קומט אויס לפנים, דאָס נישט זעלטען פאַרשילט מען זיך דעם טאָג, וואָס מיר לעבען אַדורך, אין איי-נעם ציטערען און פלאַטערען פאַר יעדער רגע, וואָס טראָגט אין זיך אומזיכערקייט, בעליידיגונג בעסטיאַלישקייט, טויט-סכנה!

צי איז עס נישט דערביי מערקווירדיג אָט אָ די צוגעבונדענקייט, דער איבערנאַטירליכער דראַנג צום לעבען, וואָס דער יודישער מענש טראָגט אין זיין מהות — אָט אָ די אויסערגעוועהנליכע ליבע צום לעבען און אַלדאָס לעבעדיגע. וואָס איז אויך אַנ׳אומצווייפעלבאַרער סימן, אַז מיר האָבען אויף דעם לעבען דאָס גרויסע מענשליכע רעכט, און אַז מיר וועלען מיט אונזער ליבשאַפט צום לעבען אַלע האַסען די כל׳ערליי קאַלירטע שנאה׳ס (דער עיקר — דאָס שנאת חינם!) איבערלעבען.

און — עס וועט זיכער זיין אַזוי, ווי סטעפאַן לוקס האָט עס פאַרלאַנגט אינ׳ם סוף פון זיין בריף:

„און אַז מען וועט „יענעם״, וואָס האָט גע-גנב׳עט דעם אייזערנעם קרייץ אויפ׳ן דאָם-פּלאַץ, אויפהענגען — זאָל מען אויסטריבקען אַ גרויסע גלאַז מאַרטעל צו זיין אָנדענקען״ —

צום אָנדענק פון אַנ׳אומגליקליכען יודישען מענש, וואָס האָט ליב געהאַט דאָס לעבען!

ב.

אין סעפּטעמבער — פּראָצעס פון כאַסקעלעוויטש׳ן

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש):
ווי מיר דערוויסען זיך, איז צוליב דאָס פערענדיגען זיך פון דער אויספאָרשונג אַרום דעם מאָרד פון וואַכמיסטער בויאַק אין מינסק-מאַזאָוויעצק האָבען די פערטיידיגער פון כאַסקעלעוויטש׳ן אַ-ריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג וועגען פעסטשטעלע דאָס מיושב׳דיגקייט פון כאַסקעלעוויטש׳ען:

דער פּראָצעס פון כאַסקעלעוויטש׳ן וועט פאָרקומען אין סעפּטעמבער, אין דער 3. שטראָף-אָפּטיילונג פון וואַרשאַווער קרייז-געריכט.

גרויסער וועלט-קאָנגרעס פון דער אגודה

וועט בקרוב פאָרקומען אין מאַריענבאַד

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)
ס׳ווערט געפּלאַנט אַ גרויסער וועלט־קאָנגרעס פון דער „אגודה״ מיט דער בעטייליגונג פון פיל רבנים און רבנים, דער קאָנגרעס זאָל פאָרקומען אין מאַריענבאַד, וואו עס געפינט זיך איצט דער גערער רבי שליט״א. עס זאָלען בעטראַכט ווערען אַ רייה ענינים, וואָס האָבען אַ שייכות מיט׳ן יודי-שען וועלט־קאָנגרעס, קהלות-וואַהלען און אַלגע-מיינע יודישע פראַגען פון דער גאַנצער וועלט.

דער קאָנגרעס זאָל פאָרקומען אין דער נאָ-הענטסטער וואָך.

צווישען פּוילען — פראַנקרייך ענדיגט זיך דער האַנדעלס-אָפּמאַך אין 2 טעג אַרום

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)
אין 2 טעג אַרום לויפט אָפּ דער טערמין פון פּויליש־פראַנצויזישען האַנדעלס - אָפּמאַך און מען זעהט נישט, אַז ס׳זאָל ווערען אונטערגעשריבען אַ צווייטער אָפּמאַך. אַזוי אַז אין צוויי טעג אַרום וועט צווישען פּוילען און פראַנקרייך נישט עקזיסטירען קיין האַנדעלס - אָפּמאַך.

בלב מלא צער אנו מודיעים על האסון הנורא שקרנו בהלקח מאתנו בן ס״ב שנים בעלי, אבינו, זקננו וגיסנו

נ״ע **חיים** בן ר׳ יעקב מאיר הלוי ז״ל **קינרוס**

(מחסידי כעלם)

בעל בית-החרושת לגזוז, נרוטוביץ 18.

הלויתו למנוחת עולמים נתקימה ביום ג׳, י״ז תמוז.

השרויה בצער עמוק משפחתו המתאבלת

דערמאָרדעט דעם וויצע-דירעקטאָר

פון דער סאָציאַלער פערזיכערונגס-אַנשטאַלט אין וואַרשאַ

ער איז דערשאָסן געוואָרן אויפן זעלבן אופן ווי דער לאָדזשער אובעזפּ.-דירעקטאָר

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)

די איינוואוינער פון דער הויפּט-שטאָט זענען נעכטן אויפגעבייטערט געוואָרן פון דער ידיעה, וועגן מאָרד, וואָס איז בעגאַנגען געוואָרן איבער דער פּערזאָן פון וויצע-דירעקטאָר פון דער „אובעזפּיעטשאַלניע" גאַשעצקי.

אַ זייגער 12 בייטאָג איז אין לאָקאַל פון דער „ז.אוּ.ס." (זאַקלאַד אובעזפּיעטשען ספּאָלעטשניך) אויף טשערניאַקאָווסקאַ פאָרגעקומען אַ בעראַטונג אין שייכות מיטן אינטערנאַציאָנאַלן שפּיטאַל-קאָנגרעס, אויף וועלכן ס'האָט געזאָלט ווערן דעלעגירט אַלס פאָרשטעהער פון פּוילן דער וויצע-דירעקטאָר גאַשעצקי.

נאָך דער קאָנפערענץ איז דירעקטאָר גאַשעצקי אַרויס פון בנין פון „ז.אוּ.ס." און בענומען איינשטייגען אין דער דאָרט שטעהענדער דראָזשקע. כהרף-עין האָט מען דערהערט צוויי רעוואָלווער-שאָסען.

ביידע שאָסען זענען געווען גוט-געצילטע אַזוי, אַז דירעקטאָר גאַשעצקי איז געפאַלען צו דער ערד, בעגיסענדיג זיך מיט בלוט. ליגענדיג אויף דער ערד אַ בעגאָסענער אין זיין אייגען בלוט איז צו איהם אָפּגעגעבען געוואָרען נאָך אַ דריטער שאָס. אויפ'ן אָפּהילך פון די רעוואָלווער-שאָסען האָט זיך דער פאַטראָלירענדער פּאָליציאַנט געוואָרפען אויף דעם שיסער און איהם פערהאַלטען. ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דער שיסער אַ געוויסער אַלעקסיי שימעק, רעדוציערטער בעאַמטער פון דער סאָסנאָוויצער „אובעזפּיעטשאַלניע", וואו דער ערמאָרדעטער גאַשעצקי איז געווען דירעקטאָר. דעם שוועער-פערוואונדעטן דירעקטאָר גאַשעצקי האָט מען איבערגעפיהרט אין שפּיטאַל, וואו ער איז, נישט-קוקענדיג צום בעוואוסטזיין, געשטאָרבן.

דער ערמאָרדעטער האָט, נאָכ'ן נאָמינירען איהם אַלס וויצע-דירעקטאָר פון דער וואַרשאַווער „אובעזפּיעטשאַלניע" בעלעגט זיין מאַנדאַט אַלס סענאַטאָר. אין פריהערדיגען סיים איז ער געווען דע פּוטאַט.

אַ יודישע קהלה אין אַדיס-אַבעבאַ

האָבען בעשלאָסען צו שאַפען די איטאַליענישע יודען

רוים, 8 (ספּ. טעל.) אין די קרייזען פון די איטאַליענישע יודען ווערט אַרומגערעדט דער פּראָיעקט פון דער איטאַליענישער רעגירונג, וועגען קאָלאָניזירען איטאַליענער אין אַביסיניען.

דער קאָלאָניען-מיניסטער לעסאָן, האָט אַרויסגעשיקט אַ ספּעציעלע קאָמיסיע קיין אַדיס-אַבעבאַ, כדי אויסצופאָרשען אויפ'ן אָרט די בעדינגונגען פון קאָלאָניזאַציע. די פאָרשטעהער פון די יודישע קהלות אין איטאַליען האָבען בעשלאָסען אויך אַרויסצושיקען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע זאָל אין די שטאָט אַדיס-אַבעבאַ און דירעדאַו איינאָרדנען יודישע קהלות.

נייע דערקלערונג פון פּרעזידענט גרייזער

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.)

דער ספּעציעלער שליח פון „דיילי עקספּרעס" האָט בעקומען אַן אינטערוויו ביים פּרעזידענט פון דאַנציגער סענאַט, גרייזער, וועלכער האָט איהם צווישען אַנדערען ערקלערט:

„דאַנציג האָט פערענדיגט מיט דער ליגע. אויף וויפיל עס האַנדעלט זיך וועגען אינערליכע ענינים, מיר האָבען נישט בדעה צו ענדערען דעם סטאַטוט. וועלכער איז גאַראַנטירט געוואָרען דורך דער ליגע. אונזער בעציהונג צום הויך-קאָמיסאַר איז אַ פערזענליכע, ווייל מיר האַלטען, אַז ער פיהרט אַריין אַ בהלה... אונזערע בעציהונגען מיט פרעמדע לענדער וועלען אַבסאָלוט נישט געענדערט ווערען. מיר פּלאַנירען אויך נישט קיין שום מלוכה-אַטענטאַט כדי צוריקצוקעהרען זיך קיין דייטשלאַנד".

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)

אין דעם אַרטיקעל, וואָס די האַלב-אָפיציעלע „פּאָלסקאַ אינפאָרמאַציאַ פּאָליטיטשנאַ" האָט פערעפענטליכט אין שייכות מיט גרייזער'ס אַרויסטריט אין זשענעווע, ווערט צווישען אַנד. געזאָגט:

„אונאָפּהענגיג פון דער פאָרם, וואָס פאַסט זיך קנאַפּ פאַר דעם נאַמען פון דעם זשענעווער פאָרום, דאַרף פעסטגעשטעלט ווערען, אַז אויף וויפיל אין זיין ערשטער רעדע, איז דער הר' גרייזער אַרויסגעטראָטען געגען דער אינטערווענץ פון דעם פעלקער-ליגע-פאָרשטעהער אין די אינערליכע ענינים פון דאַנציג, אויף אַזוי פיל האָט ער אין זיין צווייטער רעדע, אַריבערגעהענדיג אין אַן אַגרעסיווען טאָן, געפאָדערט אַ ראַדיקאַלע רעוויזיע פון דעם סטאַטוט פון דער פרייסשטאָט".

קאַטאַסטראָפע מיט אַ מיליטערישען עראָפּלאַן

לופט-פליהער דערהרגעט

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)

נעבען ראַשין איז פון אַן אומבעוואוסטער סיבה אַראָפּגעפאַלען אַ מיליטערישער עראָפּלאַן. דער לופט-פליהער, קאַפּראַל סאלאק האָט געפונען דעם טויט אויפן אָרט. דער עראָפּלאַן איז געוואָרען צושמעטערט.

Dr. med. Trepman

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקהייטען.

בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע.

זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12

נעמט אָן פון 8–11 נאָכמ. און פון 6–8 אָוונד.

ציוניסטישער קאָאָרדינאַציע-קאָמיטעט אין לאָדז.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פּראָקלאַמירונג פון ארץ-ישראל-וואָך און צוליב'ן 32-טען געדענק טאָג נאָכ'ן טויט פון בנימין זאב ד"ר טעאָדאָר הערצל ז"ל קומען פאָר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 9/7

4 גרויסע פערזאַמלונגען

1) 9 אָוונט אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, שרודמיעסקאַ 29 רעדנער: ד"ר י. ראָזענבלאַט.

2) 9 „ „ „ „ ציוג. סאָצ. אַרב.-פּאַרטיי „התאחדות", זאַוואַדזקאַ 12 רעדנערס: ד"ר א. טאַרטאַקאָווער, ג. ליכטענשטיין.

3) 7 „ „ „ „ ראַט פון די פּראָפ. פעראיינען, בערקאַ יאָסעלעוויטשאַ 16 רעדנער: ל. לעווין, י. גאָלדין, מ. קאַרפּעל.

4) 7 „ „ „ „ „העובד", שרודמיעסקאַ 19, רעדנער: ארצי, ראַבין (א"י) מ. הורוויטש.

איינגאַנג פריי.

צי געפינט זיך דאָס גליק אין שטאָט, אָדער אויפ'ן דאָרף?

די ענטוויקלונג פון די שטעט, וועלכע האָט זיך אָנגעהויבען אין סוף פון מיטעל-אַלטער, האָט אין 18-טען יאָהרהונדערט דערגרייכט איהר הויפּט-פּונקט. די שטעט זענען געווען אַרומגערינגעלט מיט שוץ-מויערן און האָבען געהאַט שמאָלע גאַסען און אַ זעהר נישט היגיענישען צושטאַנד.

אין דער צווייטער העלפט פון 18-טען יאָהרהונדערט האָבען די מענשען, געשעפטע פון שטאָטישען לעבען, אָנגעהויבען צו בענקען צו אַ רוהיגען דאָרפישען לעבען. מען האָט זיך געשאַפען אַ ספּעציעלען טיפּ פון זומער-רעזידענציען, ווי: ווערסאַל, סאַנס-סוסי, ווילאַנאָוו, וואו די פערמעגליכע מענשען פון דער וועלט פלעגען זיך איבערטאָן אין קליידער פון פּאַסטוכער און האָבען געפאַשעט געפודערטע און גע-פריזירטע באַראַנעס.

דער 19-טער יאָהרהונדערט — האָבען דאַמף-מאַשינען, עלעקטרי, מאָטאָרען אָנגעהויבען צו פערטרעטען די אַרבייט פון מענשליכע הענט. די שטעט צוואַקסען זיך, עס פּלאַצען די קייטען פון די שוץ-מויערן, עס שאַפט זיך אַ גאַנצע קעהרע וועגען היגיענע, וועגען דער נויטיגקייט פון אָפּרוה נאָך דער אַרבייט, די בעדערפעניש שאַפט אָרגאַנען, טעאַטערן, פּאַקסע-פערוויילונגען, קינאָס א. אז. וו.

עס ענטשטייט אַ גרויסער דראַנג פון מענשען, וועלכע האָבען ביז אַהער בעאַרבייט זייער ערד מיט זייער שוויים, אין שטאָט אַריין, צו לייכטע אַרבייט, צו אַ לייכטער פערוויילונג.

און ווייל יעדער אַקציע רופט אַרויס אַ רעאַקציע, סעהרט זיך אום אין 20-טען יאָהרהונדערט דער דראַנג צום דאָרף, דער דראַנג איז אָבער אַ פיל מעהר ראַציאָנעלער ווי זיין פאָרגענגער מיט 200 יאָהר צוריק.

דער אויטאָ, שיפעל, געמיינזאַמע אויספלוגען ליידיגען אויס דער שטאָט. דער מענש ווערט אַ פאַרזיכטיגער. ער זאָרגט פאַר זיינע לונגען, נערוועס און מוסקולען.

אָבער, צי דאַרף ער צוליב דעם אויפהערען זאָרגען וועגען זיין גליק? צי אַרויספאָהרענדיג אויף פרישער לופט, קען ער פערגעסען, אַז דעם 16-טען ח. מ. הויבט זיך אָן די ציהונג צו דער 2-טער קלאַס פון דער 36-טער לאָטעריע? צי דאַרף ער, בעתן אָפּרוהען זיך נאָך אַ גאַנץ יאָהר אַרבייט האָבען אויף זיין געוויסען, אַז ער האָט פערשלאָסען דעם וועג צו גליק, וועלכער איז [illegible] וואַכזאַם

אנו משתתפים בצערו הגדול של חבר הבית-ציון-לחברים שע"י הסתדרותנו אברהם יצחק סינרופ למות עליו

אבין נ"ע

בעבודתך בעד הגשמת רעיוננו הלאומי תמצא נחומים.

הסתדרות ציונים רדיקליים „התחיה" בלודז.

אוירען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק מיט בעטען פון Dr. Z. Rakowski

פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 2-9 און פון 4-8 אָוונט.

ביי דער קליניק איז טעטיג

אַ רענטגען-גאַבינעט

פאַר דורכלייכטונגען און עלעקטריע פאָטאָגראַפיעס

Dr. med. M. TAUBENHAUS

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַליסט

פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט

זגערזשער 11, טעלעפאָן 246-09

נעמט אָן פון 8–9 פריה און פון 4–8 אָוו.

Lekarz Dentysta

Jakób Botwinik

נעמט אָן טעגליך פון 10 ביז 3 נאָכמ. אין דער לעטשניצע „פּאָמאָץ" רוג זגערזשער און לימאַנאָווסקיעגאָ 1, טעל. 101-29 און פון 4–10 אָוונד אויף נאַיוטאָ-וויטשאַ 13. —:: צוגענגליכע פּרייזען פאַר אַרבייטסלאָזע — ה הר

וואָרנונג

צו די לאָדזשער סוחרים און פאַבריקאַנטן!

אַזוי ווי איך בעזיץ פּראָטעסטען פון

מ. גראַסמאַן (וואַרשאַ)

מיטאינהאַבער פון דער פירמע

אַכטונג און גראַסמאַן, וואַרשאַ, גענשאַ 10

וואָרען איך די אַלע נישט צו נעהמען פון דער אויבענדערמאַנטער פירמע קיין וועקסלען.

ש. לעווי.

געדענקט, שטשעשליווי

ביי

אַ גרויסער אויסוואַהל פון

אָריגינעלע בילליגער און טאָמאַשאָווער סחורות

אויף אַנציגער און פּאַלטענס

פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

R. Szczęśliwy

לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5

טעל. 156-09.

געדענקט פּראַנט II שטאָק.

גינעקאָלאָגישער אַמבולאַטאָריום

ביים

„לינת הצדק"

צעגעלניאַנאַ 17,

טעל. 115-11.

איז טעטיג יעדען טאָג פון 9–10 פריה און פון 3–4 נאָכמ.

אונטער דער לייטונג פון די בעסטע ערצטליכע ספּעציאַליסטען.

ד"ר העללער

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.

זונטאָג פון 10–2 מיטאָג.

פאַר פרויען — אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

אויפרוף צו אַלע יודען

לאָדז איז פערפלייצט מיט עופות נבלות וטרפות, זאָל יעדער יוד שטרענג נוהר זיין, נור קויפען אָנ'צוף מיט די בלאָמבע כשר.

לאָדזשער ראַבינאַט.

אויפרוף פון ראַבינאַט צו רעסטאָראַציעס

דער ראַבינאַט איז מזהיר נישט קויפען קיין עוף אָהן בלאָמבע כשר, ווייל זיי זענען נבלות וטרפות און אַ שאלה אויף די כלים. פאַר עובר זיין וועט די רעסטאָראַציע ווערען גע'אסר'ט.

לאָדזשער ראַבינאַט.

אויפרוף צו אַלע וואורשט-פאַבריקאַנטן

דער ראַבינאַט איז שטרענג מזהיר נישט קויפען קיין עופות, ביילי קעס. נור מיט אַ בלאָמבע כשר, זאָנסט איז נבלה וטרפה. פאַר עובר זיין וועט די פאַבריק ווערען גע'אסר'ט.

לאָדזשער ראַבינאַט.

אַכטונג, הויז-בעזיצער!

ווען איהר רעמאָנטירט אייערע הייזער אָדער וואוינונגען, געדענקט, אַז דאָס אַלטע

פאַרבען- און כעמיקאַליען-געשעפט א.ס.

„ל. ה. בערגער"

לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39

איז ווידער געעפענט און וועט די קונדשאַפט צופרידען שטעלען. בעמערקונג: צעמענט אויף לאַגער.

DR. MED.

L. Pikielny

UROŁOG

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און אורין-קראַנקהייטען

NAWROT 8, tel. 219-90

נעהמט אָן פון 4—7 נאָכמיטאָג

צוריקגעקעהרט.

Prywatne Pogotowie

„SZYBKA POMOC LEKARSKA"

tel. 15-111

BAŁUCKI RYNEK

(Zgierska 56)

Czynne przez całą dobę bez przerwy.

Dr. med.

A. STILLER

אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 4–8

פּילסודסקיעגאָ 15,

טעל. 206 75. פּראַנ. 2. שטאָק

Dr.

Wajnberg

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9-10 פריה. 3-5, 8-9 אָוו.

איטאַליענישער גענעראַל פּאָלקאַוניק מאַיאָר זענען דערמאָרדעט געוואָרען הינטער אַדיס-אַבעבאַ

ר ו י ם, 8 (ספּ. טעל.) איטאַליענישע אַעראָפּלאַנען, וועלכע זענען אַרויסגעפלויגען פון אַדיס־אַבעבאַ מיט אויסשפּיר־צוועקען און וועלכע האָבען אויסגעלאַנדעט אין דער געגענד לעקאַמטי, אויף מערב פון אַדיס־אַבעבאַ — זענען באַפאַלען געוואָרען דורך בע־וואָפענטע אַביסינישע אָפּטיילונגען, וואָס האָבען דערמאָרדעט דעם לופט־פליה־גענעראַל מאַדזשאַליקאַ, דעם פּאָלקאָווניק פון גענעראַל־שטאַב קאַלדעריני, דעם מאַיאָר לאָקאַטעלי און דעם אַנוש. פּראַסאָ. גראַציאַני האָט זיך בלויז באַרעילאַ. וועלכען עס איז געלונגען צו אַנטלויפען. אַנדערע איטאַליענישע אַעראָפּלאַנען האָבען אַדורכגעפיהרט מאַסען־רעפּרעסיעס איבער דער בע־פעלקערונג אין דער געגענד, וואו עס האָבען זיך אויסבעהאַלטען די אַביסינישע זעלנער.

גרויסע שרפה אין דזשיאַלאָשין

16 הייזער זענען אַוועק מיט׳ן פייער

זו יעלי ן, 8 (טעלעפאָניש) אין די פריהמאָרגען־שעה׳ן איז אין שטע־טעל דזשיאַלאָשין, זולינער קרייז, צוליב אומבע־קאַנטע סיבות אויסגעבראָכען אַ שרפה, וועלכע האָט, מחמת׳ן שטאַרקען ווינט, אָנגענומען אַ גע־פעהרליכען כאַראַקטער און בעדראָהט דאָס גאַנצע שטעטעל.

די מאַכט־אָרגאַנען האָבען אונטערגענומען אַ רעטונגס־אַקציע אַזוי, אַז דאָס פייער איז פערהעלט נישמעסיג שנעל ליקווידירט געוואָרען.

ס׳זענען אָפּגעבּרענט געוואָרען 16 הייזער.

דער היזק בעטרעפט אַנ׳ערך 50 טויזענד זלאָטעס.

אין דער רעטונגס־אַקציע האָבען זיך בע־טייליגט מאָטאָריזירטע פייערלעשער־אָפּטיילונגען פון זולין און ראַדאָמסק.

אויפ׳ן אָרט פון דער שרפה איז אָנגעקומען דער שעף פון דער זיכערהייטס־אָפּטיילונג ביי דער לאָדזער וואָיעוואָדזשע, ה׳ קענדזשערסקי, וועלכער האָט אָנגעפיהרט מיט דער רעטונגס־אַקציע.

דער לאָדזער וואָיעוואָדע האָט ערטיילט פאַר די אָרימסטע אינ׳ם שטעטעל אַ בעדייטענדע שטיצע.

זאָל עס הייסען אַ ראַפּאָרט פון דייטשען מיליטער?

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

ווי מ׳טיילט מיט פון בערלין, האָט דאָס קריגס און אינערן־מיניסטעריום בעשלאָסען צו אָרגאַניזי־רען אַ מיליטערישען ראַפּאָרט, וואָס וועט פאָרקומען דעם 22־טען אויגוסט. צום ראַפּאָרט דאַרפען זיך מעלדען אַלע געוועזענע אָפיצירען, בעאַמטע פון אַלע קאַטעגאָריעס קאָלאָניאַל - מיליטער, מאַרינע און רייכס־וועהר, אַלע אונטער־אָפיצירען פון מיליטער און פאָליציי, אויך אַלע די, וואָס האָבען אַדורכגעמאַכט אַ קורס פאַר מיליטערישע צוגרייטונגען.

אויפ׳ן שטח פון מזרח פרייסען, וועט דער ראַפּאָרט אַרומנעמען דעם יאָהרגאַנג 1910 און אין אַנ־דערע פּראָווינצען פון יאָהרגאַנג 1913 און.

געשלאָסען די 39 קאָנפערענץ פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאָנדאָן

סטיפען וויז — פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקאַ

נ י ו - י אָ ר ק, 8. (טעל.) אין די שטאַט פּראָווידענס איז פערענדיגט געוואָרען די קאָנפע־רענץ פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקאַ. אַלס פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז אויסגעוועהלט געוואָרען ראַבינער סטיפען וויז.

אין דער רעזאָלוציע וואָס איז אָנגענומען געוואָרען ווערט אויסגעדריקט אָנערקענונג די ציוניסטישער עקזעקוטיווע און דעם ישוב פאַר זיין ווירדיגער האַלטונג, די קאָנפערענץ פערזיכערט די מאַטעריעלישע און מאָראַלישע אונטערשטיצונג פאַר דעם ארץ-ישראל ישוב. דער יודישער אויפבוי אין ארץ-ישראל קומט פאַר אָהן שאַדען פון די אַראַבי־שער בעפעלקערונג.

אין דער שלוס זיצונג האָט אויך געהאַלטען אַ רעדע אַ מיטגליד פון ענגלישען פּאַרלאַמענט, וועלכער האָט צווישען אַנדערעס געזאָגט, אַז די גאַנצע עפענטליכע מיינונג פון ענגלאַנד איז מיט׳ן גאַנצען הערצען מיט די יודען, נאָך קיין איינמאָל איז אין ענגלישען פּאַרלאַמענט נישט געקומען צו אַזאַ איינשטימיגקייט ווי בעת דער לעצטער ארץ-ישראל דיסקוסיע, די אַראַבישע עקסטרעמיסטען וועלען מיט טעראָר גאָרנישט דערגרייכען נישט אין לאַנד און נישט אין ארץ-ישראל.

צום סוף איז אויסגעדריקט געוואָרען בע־דויער צוליב די 20 טויזענט ביימער וואָס זענען פערניכטעט געוואָרען דורך די אַראַבישע טעראָ־ריסטען.

Dr.
Wołkowski
ציגעל-גאַם 11, טעל. 238-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקה.
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 צוועגד.

לעצטע דעפּעשען פון א״י

י ר ו ש ל י ם, 8 (יט״א טעלעגראַפיש)

דער „הארץ" און דער „הבוקר" זענען היינט אָפּגעשטעלט געוואָרען אויף 5 טעג.

— די אַראַבישע רעגירונגס - בעאַמטע האָבען היינט אַרויסגעשיקט אַ מעמאָראַנדום צו דער רעגירונג מיט דער פאָדערונג אָפּצושטעלען די עליה, אָנגווי־זענדיג, אַז דאָס איז דאָס איינציגע מיטעל צו מאַ־כען אַ סוף צו די אומרוהען.

— אַראַבער - טעראָריסטען גרהען אַרום איבער די דערפער און פאָדערן אויף די אַראַבישע בעפעל־קערונג, אַז זי זאָל מיט מעהר ענערגיע שטיצען די טעטיגקייט פון די טעראָריסטען געגען די יודען און געגען דעם ענגלישען מיליטער, אַ נישט סטראַשען זיי — וועלען זיי די דערפער אויסגלייכען מיט דער ערד.

— 400 שאָסען זענען היינט אָפּגעגעבען געוואָ־רען אויף דער קאָלאָניע קרקור. פּאָליציי און מי־ליטער האָבען אָפּגעטריבען די אָנפאַלער. קיינער האָט נישט געליטען.

— אין חיפה זענען אַרעסטירט געוואָרען 6 אַראַבער פון עבר הירדן, וועלכע האָבען געוואָרפען אַ באָמבע אין אַ קינאָ.

— נישט ווייט פון תל־אביב, אינם קוואַרטאַל „שכונות התקוה האָט מען געפונען אַ דערהרגעטען אַראַבער. ווער און ווי אַזוי מ׳האָט איהם דערהרג׳עט ווייסט מען נישט.

— פּאָליציי האָט אַדורכגעפיהרט אַ סך רעווי־זיעס אין די דערפער אַרום יפו. מ׳האָט געזוכט גע־וועהר אין די הייזלעך פון די ציגען־טרייבער, אויף וועלכע עס איז דאָ אַ חשד, אַז ווען זיי טרייבען די ציגען קיין יפו, ברענגען זיי אַמוניציע, בעהאַלטען אין די זעקלעך, וואָס זענען אַרומגעבונדען אַרום די אייטערס פון די ציגען.

היינט האָט מען אָנגעהויבען צו בויען אַ שאָסעע אויפן וועג: תל-אביב — הרצליה — רמת שרון.

מ׳בויט דעם שאָסעע בכדי צו בעשיצטיגען אַר־בייטסלאָזע יודען. צו דעם צוועק איז בעשטימט אַ פאָנד פון 20 טויזענד פונט, וועלכע עס גיט די אַנ־גלאָ־פּאַלעסטינישע באַנק, די יודישע אַגענץ און דער אַרביטסלאָזען־פאָנד ביי דער „הסתדרות".

היינט אין אָוונט האָבען אַראַבער געשאָסען אויף רחביה און רוממה, נעבען ירושלים. קיין קרבנות פון דער שיסעריי איז נישאַ. מ׳האָט אויך געשאָסען אויף „בית הכרם", הינטער ירושלים.

דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט בעשטעטיגט די מעשה מיט׳ן טויטען אַראַבער און גיט צו, אַז אַ צווייטער אַראַבער האָט דערציילט, דאָס ער האָט געזעהן, ווי יענעם האָט דערהרג׳עט אַנ׳אייראָפּע־איש געקליידעטער יונגערמאַן.

ל אָ נ ד אָ ן, 8 (יט״א טעלעגראַפיש)

די ענגלישע פּרעסע איז מודיע, אַז מאָרגען וועט איינגעפיהרט ווערען אויסנאַהם־צושטאַנד אינם גאַנ־צען קרייז פון שומרון.

— איינער פון די זעלנער, וואָס איז מאַכנאַנג פערוואונדעט געוואָרען ביי שכם, איז געשטאָרבען פון די וואונדען.

ל אָ נ ד אָ ן, 8 (יט״א טעלעגראַפיש)

דער אַנטי־ציוניסט, לאָרד לעמינגטאָן האָט אַריינגעטראָגען אין לאָרדען־הויז אַ פאָרשלאָג אָפּ־צושטעלען די יודישע עליה קיין א״י, ביז די קעני־גליכע קאָמיסיע וועט זיך פון דאָרט צוריקציהען.

ל אָ נ ד אָ ן, 8 (יט״א טעלעגראַפיש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פונם פּאַרלאַמענט איז דעם מיניסטער געשטעלט געוואָרען אַ פראַגע וועגען דער איטאַליענישער פּראָפּאַגאַנדע אין ארץ ישראל.

דער מיניסטער האָט געענטפערט, אַז די בריטי־שע רעגירונג נעמט אָן פּראַקטישע מיטלען, בכדי צו בעקעמפען די ענגלאַנד־פיינדליכע פּראָפּאַגאַנדע בכלל. ער קאָן אָבער עפענטליך נישט אויפקלערען ווי אַזוי דאָס ווערט אַדורכגעפיהרט.

די לאַגע אין ארץ ישראל — האָט דער מי־ניסטער דערקלערט — האָט זיך נישט געבעסערט. עס איז דער עיקר דערפאַר, ווייל צוליב דער בער־גיגקייט פונם לאַנד טרעפען אָן די מיליטער־אָפּטיי־לונגען אויף שווערע מניעות, ביים בעקעמפען די אַראַבישע טעראָר־באַנדעס. מיר טוען אַלץ, וואָס מיר קאָנען — האָט דער מיניסטער געזאָגט — בכדי וואָס שנעלער צוריקצושטעלען די אָרדנונג אין לאַנד.

אַ בריף אין „טיימס" פון אַ לאָרד — אַ אַראַבער-פריינד

ל אָ נ ד אָ ן, 8 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין היינטיגען „טיימס" האָט לאָרד איילינגטאָן וואָס איז בעקאַנט פון זיינע פּראָ־אַראַבישע סימ־פּאַטיעס, פערעפענטליכט אַ אַרטיקעל, אין וועלכען ער ווייזט אָן, אַז שוין מיט 15 יאָהר צוריק האָט מ׳ר אָנגענומען אַ שטעלונג צו דער יודישער קאָלאָני־זאַציע אין ארץ ישראל. די איצטיגע לאַגע אין ארץ ישראל דאַרף אויסגעפאָרשט ווערען פון אַ אומפּאַר־טייאישען טריבונאַל, וואָס דאַרף בעשטעהן פון אַ קליינע צאָהל פערזאָנען. עס דאַרף אָבער קודם כל פערזיכערט ווערען, אַז די רעגירונג וועט אויספיה־רען די עמפּפעהלונגען פון דער קאָמיסיע, ווייל די פריהערדיגע קאָמיסיעס, וואָס זענען ביז איצט גע־ווען, זענען זייערע עמפּפעהלונגען נישט גענומען גע־וואָרען אין אַכט. מען דאַרף נישט פערגעסען — שרייבט דער לאָרד — אַז ענגלאַנד איז אַ גרויס מאַכט, וואָס האָט די גרעסטע צאָהל מאַכמעדאַנער.

שילער פון 6. קלאַס גימנאַזיום פון אַלטען טיפּ

וועלען אָנגענומען ווערען אין 4-טען קלאַס פון די נייע גימנאַזיומס

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

דאָס בילדונגס - מיניסטעריום האָט אַרויסגע־לאָזט אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען עס ווערט אויפגע־קלערט די פראַגע, וועגען די שילער פון 6־טען קלאַס גימנאַזיום פון אַלטען טיפּ, וועלכע זענען איבערגע־בליבען אויפ׳ן צווייטען יאָהר.

לויט׳ן קאָמוניקאַט וועלען אַלע די שילער קענען ווערען אָנגענומען אין דער 4־טער קלאַס גימנאַזיום פון נייעם טיפּ. דערביי וועלען זיי מוזען אין פער־לויף פון יאָהר דערגענצען געוויסע געגענשטאַנדען וואָס זיי פעהלט צו דעם לערן־פּראָגראַם.

גרויסע סקאַנדאַלען אויפ׳ן וואַרשעווער ווישטשיגעס-פעלד

ו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

אויפ׳ן וואַרשעווער ווישטשיגעס־פעלד איז היינט האַלב 8 אין אָוונט אויסגעבראָכען אַ שרעקליכער סקאַנדאַל, וואָס דער גורם פון איהם איז געווען אַ „ביעג", וועלכער איז פאַרגעקומען נישט מיט אַלעמען און צוליב וועלכען די אַנדערע פערד זענען געשטערט געוואָרען אין זייער לויפען.

די שפּילער אויפ׳ן פעלד האָבען דאַן גע־מאַכט מורא׳דיגע אַוואַנטורעס, שרייענדיג, אַז מען האָט ביי זיי אַוועקגענומען דאָס געלד. דער־[illegible] זיך נישט בעגרעניצט בלויז מיט געשרייען, נאָר זיי האָבען אונטערגעצונדען די באַריערעס, דעמאָלירט די קאַסעס, פערוואונדעט עטליכע קאַסירערס, און בכלל אָנגעמאַכט אַ געוואַלדיגע חורבה.

אויפ׳ן אָרט איז תיכף אָנגעקומען פּאָליציי און פייערלעשער. דער צעיושעטער עולם האָט זיך אפילו געוואָרפען שלאָגען די פּאָליציי, וועלכע האָט זיך בעמיהט צו ברענגען אָרדנונג אויף דעם צעשטורעמטען פעלד.

עס זענען אַרעסטירט געוואָרען עטליכע צענדליג פערזאָנען.

לעצטע דעפּעשען

וו אַ ר ש אַ, 8 (ספּ. טעל.)

דער פּוילישער הויז־בעזיצער פּאַראיין האָט בע־קומען פון פינאַנץ־מיניסטער אַ צוזאָג, אַז די אויס־פיהר־פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט פון 12 יוני ד. י. וועגען די פערפליכטונגען פון אויסצאָהלען אויסלענדישע הלוואות, וועט ווערען בעאַרבייט אין די נאָהעסטע טעג.

די דאָזיגע פעראָרדנונג וועט האָבען אַ קאָלאָ־סאַלע בעדייטונג פאַר די הויז־בעזיצער, וועלכע האָבען צו בעצאָהלען אויסלענדישע הלוואות און האָבען צוליב דעם נישט געקענט פטור ווערען פון זייערע בעל־חובות.

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

די האַלב־אָפיציעלע „אַגענציאַ יוסקאָדניאַ" טיילט מיט, אַז די געשעהענישען אין מיטעל־גאַליציען — דער אַגראַר־שטרייק — האָט געטראָגען אַנ׳אויסגעשפּראָכען פּאָליטישען כאַראַקטער, און ווי אויך, אַז די פּאָליצייאישע און פּראָקוראַטור־אויספאָרשונג ווייזט דערביי אַרויס די קאָנספּיראַ־טיווע טעטיגקייט פון דער „סטראָניצטווא לודאָווע" מיט דער דאָרפס־יוגענד.

עס איז ענטדעקט געוואָרען אַ סך קאָמפּראָמי־טירענד מאַטעריאַל.

נאָך די געשעהענישען זענען די הויפּט־אָנפיה־רער, מיטגלידער פון דער „סטראָ[illegible] לודאָווע" ענטלאָפען און בעהאַלטען זיך [illegible]

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

עס ווערט איצט פערענדיגט אַ רייה געריכטס־אויספאָרשונגען, מכח פּאָליטישע גרופּען, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין קאָמוניסטישער טעטיגקייט און וואָס זענען ליקווידירט געוואָרען אין מערץ, אַפּ־ריל, און מאַי.

אין דער וואַרשעווער תפיסה געפינען זיך איצט עטליכע הונדערט קאָמוניסטען, וועלכע וואַרטען אויף זייערע פּראָצעסען, וואָס וועלען פאָרקומען אין הערבסט.

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

דאָס אינערן־מיניסטעריום האָט אָפּגענומען דעם דעבּיט אין פּוילען פון וואָכענבלאַט „אַנטיס־קאַ", וואָס גיהט אַרויס אין דער פּוילישער שפּראַך אין פּאַריז. דער פערבאָט שטעהט אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס די צייטונג האָט לעצטענס פערשפּרייט רעוואָלוציאָנס - ידיעות וועגען דער פּוילישער אויס־סערן־פּאָליטיק, ספּעציעל וועגען די בעציהונגען צווי־שען פּוילען און דייטשלאַנד.

וו אַ ר ש אַ. 8. (טעל.) לויט די פערעפענט־ליכטע ציפערען פון דעם פּאַלעסטינאַ-אַמט, ווייזט זיך אַרויס, אַז אין משך פון די לעצטע 3 חדשים האָבען טראָץ די געשעהענישען אין ארץ-ישראל, עמיגרירט 3380 יודען פון וואַרשע: אין אַפּריל. 1340, אין מאַי—825, אין יוני 1115.

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפאָניש)

קיין וואַרשא איז אָנגעקומען דער וויצע־לייטער פון דער עליה-אָפּטיילונג ביי דער עקזע־קוטיווע משה שפּירא.

ער האָלט אָפּ אין פּאַלעסטינאַ-אַמט קאָנפע־רענצען צוזאַמען מיט משה טשערטאָק און ד״ר ראָטענשטרייך, וועגען עליה-ענינים.

עס ווערען אויך געפיהרט געשפּרעכען מיט דער רעגירונג וועגען דער פראַגע פון אַרויספיה־רען דעוויזען.

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפ.) די צאָהל וואַהל־בערעכטיגטע צו די וואַהלען אין דער וואַרשעווער קהלה בעטרעפט 96 625, ד: ה. מיט אומגעפעהר 30 טויזענד מעהר, ווי ביי די פריהערדיגע וואַהלען.

וו אַ ר ש אַ, 8 (טעלעפ.) ווי מיר דערוויסען זיך, איז דער בעקאַנטער לאָדזער אַדוו. אַלפרעד בילק, נאָמינירט געוואָרען אַלס טאַרנאָפּאָלער וואָיעוואָדע.

מ אָ ס ק ו ע, 8 (ספּ. טעל.) היינט איז נאָך אַ לאַנגע שווערע קראַנקהייט, אין עלטער פון 64 יאָהר געשטאָרבען אין מאָסקווע. דער געוועזענער פּאָלקס-קאָמיסאַר פאַר אויסערן-ענינים, געאָרגי טשיטשערין.

דער טויט איז געקומען צוליב אַ בלוט־אויסגוס אין מוח.

ז ש ע נ ע ווע, 8 (ספּ. טעל.)

פינף רעגירונגען: ענגלאַנד, פראַנקרייך, דע־נעמאַרק, האָלאַנד און די שווייץ האָבען היינט אונ־טערגעשריבען אַנ׳אָפּמאַך וועגען יורידישער הילף פאַר פּליטים.

וואַרשאַווער אָפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האָלאַנד	359,75
לאָנדאָן	26.21
ניו-יאָרק (קאַבעל)	5,27 3/4
פּראַג	21,95
שווייצאַרישער פ.	172,95

אָפיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

באַנק פּאָלסקי	102
3 פּראָצ. אינוועסטיציע I. פּרעמירטע	66,50
3 „ „ II.	67.60
4 „ דאָלאַרובקע	48.
7- „ סטאַביליזאַציע	51.00
5- „ וואַרשאַווער	55,00
5- „ לאָדזער	47.75

עס איז נישט הפקר די וועלט!..

פון ד"ר יעקב וויגאדסקי

בנוגע יודען האבען די פוילישע רעגירענדיגע קרייזען נאכ׳ן טויט פון מארשאל יוזעף פילסודסקי אנגעהויבען א פאליטיק, וועלכע שטאמט נישט פון א גרויסען כוח און אויך נישט פון א גרויסען מוח.. אויב אמאל, גאר פון אנהויב פון דעם פוילישען תחית-המתים א. פשטיין, האבען די דער־מאהנטע קרייזען מגזם געווען דעם יודישען כוח און די יודישע השפעה אין דער וועלט, בעגייען זיי איצט נאך א גרעסערע נארישקייט, ווען זיי האלטען, אז דער דאזיגער כוח איז אזא נישטיגער, דאס עס איז נישטא מיט וועמען צו רעכענען זיך!...

די יודישע השפעה אויף דער געזעלשאפט־ליכער מיינונג אין דער וועלט, אויף דעם פאליטישען, ווירטשאפטליכען און פינאנסיעלען לעבען אין די גרויסע ציוויליזירטע אייראפעאישע און אמע־ריקאנישע לענדער, אויף דער וועלט־פרעסע און אז. וו. — איז א גאנץ היפשע. דאס אלץ שטעלט מיט זיך פאר א בעדייטענדיגען כוח, וועלכען קיין שום בר־דעה קען נישט גרינגשעצען. דער דאזי־גער כוח קען זיין זייער נוצלעך, אלס פריינד און זייער שעדליך אלס פיינד... דעם דאזיגען כוח האט אויף זיך שטארק געפיהלט און וועט נאך לאנג שטארק פיהלען — היטלער, הגם ער איז זיך נישט מודה דערין. דאס כסדרדיגע פאלען פון דעם דייטשען עקספארט, למשל, לאזט זיך בשום אופן נישט אויסטייטשען אלס „צופעליגער“ פועל־יוצא פון עקאנאמישע „קאניונקטורען“ יעדער אביעקטיוו דענ־קענדיגער מענש קען נישט אין דער דאזיגער ער־שיינונג נישט זעהן די ווירקונג פון דעם דערמאהנ־טען יודישען כוח!

דער דאזיגער כוח האלט אין איין אנוואקסען, מחמת דעם פערשארפטען און פערשטארקטען אנטי־סעמיטישען כוח פון אלע שונאי־ישראל, וועלכע האט אין די לעצטע יאהרען אויך אנגעהויבען אין פיל לענדער, בפרט אין צענטראל־אייראפע שטארק אנצוואקסען

דער קאמף, וועלכען דער פעראייניגטער יו־דישער אלוועלטליכער כוח האט אנגעהויבען מיט דעם היטלעריסטישען דייטשלאנד, איז נאך ווייט נישט פערענדיגט געווארען און גייט ווייטער און ווייטער...

אבער נישט נאר דער פעראייניגטער יודישער כוח אין דער וועלט וועט שטענדיג קומען צו הילף די בעזונדערע טיילען פון דעם יודישען פאלק אין גלות, נאר מיט איהם אינאיינעם שטענדיג אין א גרעסערער אדער א קלענערער מאס וועלען ארויס־טרעטען אויך, ביי רדיפות אויף יודען, וואו זיי זאלען נישט פארקומען. די גרויסע קולטורעלע מלוכות, ווי למשל ענגלאנד און די אנגלאזאקסישע מלוכות, פראנקרייך, איטאליען און אז. וו., ווייל עס איז פערהאן א געוויסער מאראלישער מינימום, אונטער וועלכען קיין מלוכה קען זיך נישט ארונטער־לאזען, נישט ארויסרופענדיג א פראטעסט און א מאל אויך אנ׳„איינמישען זיך אין די אינעווייניגסטע ענינים“ — מצד די דערמאנטע הויך־קולטורעלע מלוכות!.. די דאזיגע מלוכות זענען אויך צוגע־שטאנען צו דעם יודישען אנטיהיטלעריסטישען באי־קאט, נישט שרעקענדיג זיך פאר דעם „ארישען“ אדער נארישען „ריזיגען“ וועלט־כוח.

ווייטער איז דא נאך אנ׳ארט, וואו גערודפטע יודען קענען בעטען און זיכער געפינען הילף. דאס איז די — פעלקער־ליגע!

געוויס מאכט די לעצטע דור׳ איצטער א זייער שווערען קריזיס; זי וועט אפשר, ווי עס איז רעפאר־מירט ווערען, אבער זי וועט זיך ווייטער אנטוויקלען און פערפולקאמען, אלס די העכסטע אינסטיטוציע, וואס שטרעבט צו ארגאניזירן די אינטערנאציאנאלע פערהעלטנישען אויף די יסודות פון יושר און שלום

די פראגרעסירענדע וועלט קען אהן אזא אינ־סטיטוציע בשום אופן נישט אויסקומען, בפרט ביי די איצטיגע ווילדע אנטיפעריאליסטישע ארויסטרעטונ־גען פון דעם מאדערנעם פאשיזם, וועלכער איז אנ׳־אויסדרוק פון אנ׳אטאוויסטישער אלטער פערשימעל־טער און אפגעשטאנענער ערשיינונג... אין פוילען האט מען זיך אוועקגעכאפט, ווי אן א הייסען שטיין, צו א „דער ערגסטער, ווילדעסטער און נארישסטער פארם פון פאשיזם — פאר דעם היטלעריזם, וועלכער איז אנ׳איבערגאנגס־תקופה, ווי אומעטום, צו דעם דעמאקראטיזם און צו דעם סאציאליזם!

דער סאציאליזם גייט פון מזרח און מעריב און — עס איז נישטא דער כוח, וואס זאל איהם קע־נען איינהאלטען!

א ביסעלע געדולד פאדערט זיך...

די פוילישע רעגירענדע קרייזען מוזען דאס האבען אין אויג און טארען אין זייער פאליטישען שפיל מיט דעם טויט־פיינד פון פוילען, מיט דעם היטלעריזם, נישט גיין אזוי ווייט ביז צו דעם פערברענען הינטער זיך אלע בריקען!..

אבער מיט דעם אויבענגעזאגטען זענען נאך ווייט נישט אויסגעשעפט געווארען די אלע מקורות פון שוץ און הילף פאר יודען געגען אנ׳אנטיסעמי־טישער פאגראם־פאליטיק; ערשטענס, ליגט שוין אין דער דאזיגער פאליטיק, וועלכע איז אנ׳אויס־דרוק פון דער ערגסטער דעמאראליזאציע, אנ׳אנוואג פוי א קודם־כל ווירטשאפטליכען חורבן. אויב, למשל, אין פוילען וועט אין דער קירצעסטער צייט דער אנטי־יודישער פאגראם מיט א פעסטער האנד נישט אפגעשאפט ווערען, קענען די אלע ווירטשאפט־ליכע און פינאנציעלע רעפארמען, וועלכע דער הי־ציגע פרעמיער קוויאטקאווסקי האט בדעה אין משך פון 4 יאהר דורכצופיהרען, בשום אופן נישט פער־ווירקליכט ווערען!

צווייטענס, איז דער יודישער פערטיידיגונגס־כוח אין פוילען, פאר זיך אליין גענומען, גאר נישט אזא קליינער: מיר קענען און מיר וועלען זיך מיט אלע כוחות פערטיידיגען!.. מיר וועלען זיך בשום אופן נישט לאזען פערטיליגען נישט אין פוילען און נישט ערגעץ וואו אנדערש!

דעריבער, יודען, איז נישטא, וואס ביי זיך ארא פצופאלען! זייט נאר ווייטער פעראייניגט און לאזט זיך נישט צורייסען אויף שטיקער

כ׳איז נישט הפקר די וועלט!..

די צושטערונג פון יפו —

דער אנהויב פון צוזאמענברוך פון אראבישען גענעראל-שטרייק

— 2 —

פון סט. געלבארד

נאשאשיבי, א עלעגאנטער אראבער, וואס איז געווען פון לאנג בעקאנט פון זיינע פריינדליכע בע־ציהונגען מיט יודען וועלכער איז געווען א טעגליכער גאסט פון די פרעכטיגסטע לאקאלען ביים תל־אביבער ים. וואוינט אין א הערליכער ווילע אין ירושלים. זיין פאלאץ גיט א בעגריף וועגען זיין רייכטום, סטילאזע מעבעל, דיוואנען, בילדער, ביי־זשוטעריע דינער אין ליבער׳עס, דאס אלץ דער־מאהנט מיט גארנישט דעם מזרח, להיפוך — זיין הויז איז דורכאויס אייראפעאיש, און דער דאזיגער מענש, וועלכער האט זיך געת זיין שטודיום אין אייראפע, איבערגענומען מיט דער אייראפעאישער קולטור און מנהגים האט ערקלערט פאר זשורנא־ליסטען:

דאס אראבישע פאלק האט נישט נויטיג קיין ציוויליזאציע און קולטור מיט וועלכע די יודען ווי־לען בעגליקען ארץ ישראל, די אראבישע בעפעל־קערונג איז פרימיטיוו, פיהרט א אנדער לעבען, ווירדיג די זוהן פון דער מדבר, נאך אייניגע טוי־זענט יאהר וואלט זי אזוי געקענט לעבען אהן זארג.

— די יודען נעהמען איהר צו די ערד, הגם זיי צאהלען דערפאר, די יודען ווילען פערשקלאפען די אראבער, אין דער צוקונפט וועט א אראבער נישט שפילען קיין שום ראלע אין פאלעסטינע אויב די אימיגראציע וועט נישט אפגעשטעלט ווערען. מיר די בעוואוסטזיניגע קנדער פון אראבישען פאלק מוזען זאגען אונזער וועטא, און דעריבער וועלען מיר ווייטער שטרייקען...

און היינט הערט זיך אין צאהלרייכע פונקטען פון ארץ־ישראל די עכאס פון אויפרייסען, אפשר די עכאס פון די געשרייען פון אראבישע דראטעס, פון די לעצטע שאסען פון די מוזולמענישע טעראריסטען.

די אייראפעאישע צייטונגען מעלדען וועגען צו־שטערען הייזער אין יפו. קיינער ביט זיך נישט אפ דערפון א חשבון, אז דאס איז אייגענטליך געווען די ערשטע ערגסטע פארבערייטונג צו צוברעכען דעם אראבישען שטרייק און אונטערצונעהמען די ארבייט אין פארט.

האט ווערט צושטערט, ווער צושטערט און אין וואס פאר א ציל?

דער יפוער פארט, איינער פון די עלטסטע אויפ׳ן מיטעללענדישען ים, וואס האט א טויזענד יעהריגע טראדיציע, איז זייט דריי חדשים נישט טעטיג. שטיל ליגען די פארט איינריכטונגען, וואס זענען פון אלע זייטען ארומגעב מען מיט קווארטאלען פון דער אלטער שטאט, איבער וועלכע עס דערהויבען זיך מינארעטען פון די מעטשעטען. די פארט קווארטאלען פון יפו זענען ביז איצט געווען אונצו־גענגליכע פעסטונגען פאר די ענגלענדער, קיין שום ענגלישער פאליציאנט אדער זעלנער האט נישט געקענט חלומ׳ן אריינצוגעהען אין דער לא־בירינט פון געסלעך אין אלטען יפו. שוין נישט איינמאל האבען די יפוער פארט ארבייטער גע־פריבט נאכצוטון דעם ביישפיל פון זייערע חברים פון חיפה און אנהויבען די ארבייט ביים אויסלאדענען שיפען. נישט איינמאל האבען זיי אנגעוויזען דעם שטרייק קאמיטעט, אז עס דראהט זיי א הונגער טויט בעזונדערס אז דער לאזונג פון באיקאט פון יפוער פארט איז צווישען די יודען געווארען זעהר פאפולער. אבער די ווארנונגען האבען נישט געהאלפען, און מיט יעדען טאג ווערט אלץ מעהר קאלפאר־טירט אנטי־יפוער פלוג־בלעטער צווישען די יו־דען. מען האט אין זיי געשריבען שווארץ אויף ווייס: „פערשאלטען זאל זיין דער יוד, וואס זיין פוס וועט בעטרעטען דעם יפוער פארט“.

די פארט ארבייטער האבען מיט שרעק אויפגע־געבראכען די פלוג־בלעטער דעם קאמיטעט, אבער דער קאמיטעט איז געווען טויב אויף אלע בקשות און ווארנונגען. ביז אין א געוויסען טאג זענען די אויסגעמאטערטע הונגעריגע אראבישע פארט ארבייטער געקומען אין פארט, גרייט צו דער אר־בייט, און, וואס עס איז געווען פאראויסצוזעהען, פון די געסלעך פון פארט קווארטאל האט זיך אויף זיי א שאס געטון א האגעל קוילען, עס זענען גע־פאלען טויטע, פערוואונדעטע, די אראבישע טרעגער און אייגענטימער פון לודקעס האבען רעזיגנירט.

די ענגלישע מאכט האט אפילו נישט געקענט ארייג־דרינגען אין פארט קווארטאל, בכדי צו בעשטראפען די שולדיגע. דאס איז געווען איינע פון די סיבות צוליב וועלכע דער שטרייק אין פארט האט געדויערט ביז איצט.

די ארץ־ישראל רעגירונג האט דעריבער בע־שלאסען אויף א קלוגען דיפלאמאטישען אופן צו ליקווידירען דעם דאזיגען צושטאנד. מען האט פערעפענטליכט אין דער אראבישער פרעסע, אז דער גאנצער פארט קווארטאל, מוז איבערגעבויט ווערען, אויפפאדערענדיג די בעפעלקערונג צו פער־לאזען די הייזער אין משך פון 24 שעה און צוזא־גענדיג געשעדיגונג אויף צו דינגען נייע וואוי־נונגען.

מיט א וואך צוריק זענען אין פארט געקומען 2000 ענגלישע זעלנער, בעוואפענט מיט הארמא־טען און מאשינען געוועהרען, איבער׳ן פארט און אלט יפו האבען אנגעהויבען בייטאג און ביינאכט צו קרייזען אעראפלאנען. מען האט אויפגעפאדערט די אראבער צו פערלאזען די הייזער אנזאגענדיג, אז אין א פאר שעה ארום וועט דער גאנצער קווער־טאל אויפגעריסען ווערען אין דער לופט.

א פילפארביגער אראבישער המון האט אנגע־הויבען די וואנדערונג צוזאמען מיט זיין האב און גוטס. די עוואקואציע איז געגאנגען זעהר שנעל די בעלאדענע קעמלען, אייזלען פ־דות צוזאמען מיט דער בעפעלקערונג האבען געשאפען א לאנגען קאראוואן, וואס דערמאהנט אין די בילדלעך וואס שטעלען פאר יציאת מצרים.

ווי דער קווארטאל איז פערלאזט געווארען, האט מען אונטער׳ן שוץ פון מיליטער, אונטערגע־לעגט די ערשטע דינאמיט לאדונגען. די אראבישע כאמקעס און די הונדערטער יאהרען אלטע שטיינערנע בנינים זענען מיט א קנאל געפלויגען אין דער לופט, ווייט אין תל־אביב האט מען גע־הערט די דראהענדע דעטאנאציע מען האט געזעהן די עטליכע צעהנדליג מעטער הויכע סלופים רויך וואס האבען זיך אויפגעהויבען צום הימעל. יודען, אראבער, ענגלענדער האבען פערלעגט די הענד, קוקענדיג אויף די סלופעס גרויען רויך:

— מען צושטערט דאס אלטע יפו!..

און אזוי טעגליך, פון ווייסען פריהמארגען ביז שפעט אין אוונט הערען זיך שטארקע דעטאנאציעס, אזוי ווערט דער אלטער פארט קווארטאל איינגעזוי־אויסגעגלייכט מיט דער ערד, בכדי צו צוגרייטען דעם באדען אויפצונעהמען די ... אין פארט.

אויפ׳ן ארט פון צושטערטען אלטען יפו זאל געשאפען ווערען א מאדערנערשטאט טייל מיט 15 מעטער, ברייטע אספאלט ארטעריעס, ביי וועלכע עס וועלען אויסגעבויט ווערען 5 קאזארמעס, מיליטער וואכען רעגירונגס הייזער און נייע פארט בנינים.

דאס אינטערעסאנטסטע אין דעם אלעם איז, וואס די ענגלישע מאכט צושטערענדיג דאס אלטע יפו ברעכט זי אינדירעקט דערמיט דעם אראבישען שטרייק. ביים צושטערען יפו און בעזייטיגען דעם גרויז פון די רואינעס און אויפגעריסענע קווארטאלען, ווערען בעשעפטיגט די אראבער אליין, הויפטזעכליך געוועזענע פארט ארבייטער. זיי ווייסען גאנץ גוט, אז זיי רייסען אונטער נישט נאר דעם פונדאמענט פון אלט יפו. נאר אויך דעם אויטאריטעט פון שטרייק קאמיטעט. אבער זיי ארבייטען. נעהמען זיך לויהן, זיי בעזייטיגען די רואינען, רייניגען אפ דאס גע־ביט. זיי וועלען ארבייטען ביים גיסען אספאלט וועגען, ביי נייע בנינים און דאן ביי די נארמאלע פארט ארבייטען, ס׳ארבייטען אנ׳ערך 2000 אראבער.

גלייכצייטיג קומען פאר בייטאג און ביינאכט די ארבייטען ביים בויען דעם סחורות פארט אין תל־אביב, וואס געפינט זיך סך־הכל א 4–5 קילא־מעטער ווייט פון יפו. די יודען ווייסען, אז עס וואלט געווען א ווירטשאפטליכער אומזין צו בויען אויף אזא קליינעם מרחק א גרויסען יודישען פארט, אבער דאך בויען זיי ווייטער מיט אייפער זייענדיג איבער־צייגט, אז פאר דעם זיך בויענדען ארץ־ישראל וועלען אלע ארץ־ישראל פארטען צוזאמען מיט חיפה זיין צו ענג.

דאס צושטערען יפו איז דער ערשטער סיגנאל פון צוזאמענברוך פון לאנג דויערענדען שטרייק פון די אראבער, דער ערשטער אנזאג פון סוף פון די אנטי־יודישע און אנטי־ענגלישע אונרוהען אין ארץ־ישראל.

„קוריער פאראנני“ וועגען פראבלעם פוילען—דאנציג און פעלקער־ליגע

דער נעכטיגער „קוריער פאראנני“ פערעפענט־ליכט אנ׳ארטיקעל וועגען דעם פראבלעם פוילען, דאנציג און די פעלקער־ליגע און רעדט ארום די דע־באטע איבער דעם בעריכט פון הויך־קאמיסאר פון דער פעלקער־ליגע אין דאנציג, וואס איז פארגע־קומען דעם פערגאנגענעם שבת. „א דאנק דעם גרוי־לען ארויסטריט פון פרעזידענט פון דאנציגער סענאט — שרייבט דער „קוריער פאראנני“ — האט די דעבאטע בעקומען א אונערווארטעטען אפקלאנג אין אלע דיפלאמאטישע קאנצעלאריעס און קודם כל האט זיך ארויסגערופען אלארמירענדע קאמענטארען אין דער פוילישער פרעסע“.

ארומרעדענדיג די פוילישע פרעסע־שטימען, שטעלט דער „קוריער פאראנני“ פאלגענדע פרא־גען:

„צי דארף מען זיך אריינלאזען אין א פאלעמיק מיט׳ן פרעזידענט גרייזער? צי דארף מען זוכען מא־טיווען, וואס זאל אונטערשטיצען אונזער שטעלונג? מיר האלטען דאס פאר איבריג. עס וועט פולשטענ־דיג גענוג זיין ווען מיר וועלען פשוט ערקלערען, אז אויב דער ציל פון דער דייטשער פאליטיק איז אפ־שאפען דעם פראטעקטאראט פון דער פעלקער־ליגע איבער דאנציג, איז אזא ציל פאר פוילען נישט אננעהמבאר“.

די פוילישע עפענטליכע מיינונג האט מיט אנער־קענונג נאטירט די העפליכקייט, וואס דער דאנציגער ביטערמייסטער האט אנגעווענדעט לגבי פוילען אפילו מיניסטער אידען האט זיך פעראייניגט אין מעסיגע ווערטער, צו דער אלגעמיינער פערורטיילונג פון דאנציגער סענאט און האט אויך אויסגעדריקט דעם העפליכקייט־זשעסט לגבי דעם בעלייידיגטען דורך דער דאנציגער מאכט ה׳ לעסטער, פאדערנדיג אין נאמען פון פוילען פולע גערעכטיגקייט פארן ווי־לען און העכט פון הויך־קאמיסאר פון פעלקער־בונד אין דאנציג. אבער דאך אפראבירענדיג די העפליכע פארם, וועט די פוילישע פאליטיק און עפענטליכע מיינונג נישט אפזאגען זיך און קען זיך נישט אפ־זאגען דערפון, וואס איז אין די בעציהונגען צווישען פוילען און דאנציג דאס וויכטיגסטע: זי וועט זיך קיינמאל נישט אפזאגען פון איהרע רעכט צו בענו־צען זיך מיט׳ן דאנציגער פארט, וואס שליסט דעם אויסגאנג פון אונזער נאציאנאלען טייך, ווי אויך פון די רעכט, וואס פליסען דערפון ארויס צו בענו־צען זיך אין א געוויסען פערנעהם פון דעם טערי־טאריאלען געביט, וואס איז פערבונדען מיט׳ן פארט.

די פוילישע רעפובליק שאנעוועט די טראדיציעס און קולטורעלע שטרעבונגען, ווי אויך די נאציאנא־לע רעכט פון דער דאנציגער בעפעלקערונג. זי וועט אבער אין דער קלענסטער מאס נישט דערלאזען צו דער בעגרעניצונג פון איהרע רעכט איבער דעם אויס־גאנג פון דער ווייסעל; און די רעכט וואס שטיצט זיך אויף דער נאכ־פאליטיק, וועלכע זענען ארוים־געגעבען אין דער נאטור פון טעריטאריום און זענען פערהייליגט דורך דער געשיכטע פון פוילישען פאלק.

מיר קאנען פערשטעהן אדער מינדעסטענס בע־מיהען זיך צו פערשטעהן, די מסכנות, וואס האבען גורם געווען צו אזא נערוועזען אטאק פון גרייזער אין זשענעווע: אבער וואס טיפער מיר פער־שטעהען זיי, אלס שטארקער און אנבויגזאמער שטעלען מיר זיך זיי אקעגען. עס אינטערעסירט אונז גארנישט די סכסוכים און אנטאגאניזמען, וואס עס קאנען ענטשטעהן אויפן געביט פון דער פרייש־שטאט צווישען דער דארט הערשענדער נאציאנאל־סא־ציאליסטישער פארטיי און איהר אפאזיציע, נאך ווע־ניגער איבערעסירען אונז די אפקלאנגען, וואס עס רופען ארויס אזעלכע צווישען פארטייאישע סכסו־כים אויפ׳ן אלגעמיינעם צוזאמענשטעל פון די בע־ציהונגען פון גאנץ דייטשלאנד. מעגליך, אז די דאנ־ציגער אפאזיציע ווי עס בעקלאגען זיך ה׳ גרייזערס פריינד, ווארפט זיך איבער דורך דעם אונטערדישען שען פערמעגט אויף די לענדער, וואס ליגען אין די גרעניצען פון דייטשלאנד: דאס זענען סכסוכים, אין וועלכע פוילען וועט זיך נישט לאזען אריינצי־העז און זי וועט זיך נישט לאזען אין דעם פשוט דערפאר, ווייל זיי ליגען פולשטענדיג מחוץ דעם קרייז פון איהרע אינטערעסען.

דאנציג אלס פריישטאט אונטער דער עגידע פון דער פעלקער־ליגע, איז אויסגעטיילט געווארען פון דייטשען קאמפלעקס דווקא דערפאר, אז זי זאל קאנען אין ווירטשאפטליכער הינזיכט זיך צוזאמענ־וואקסען מיט׳ן ארגאניזם פון דער פוילישער רעפובליק אהן מניעות, שטערונגען און אהן אויפטרייסלונגען. אנווארפען איהם באנדען, וועלכע ער אליין פיהלט נישט אינערליך און פיהלט זיי מינדעסטענס נישט אין אלע נשמעלשאפטלעכע שיכטען פון זיין בעפעלקערונג (און וועגען דער דאזיגער מיינונגס־פערשידענהייט זאגט טאקע עדות די לעצטהאפטע דאנציגער אפא־זיציע) וואלט בעדייט ווי א סתירה צו דער היסטא־רישער לאגיק, וואס האט געשאפען די פריישטאט, בכדי צו זיין א ים־סטאציע פאר פוילען“.

—*×*—

שוידערליכער בריף צו א פריינד פון דעם יודישען זשורנאליסט לוקס

וועלכער האט זיך דערשאסען אין פעלקער-בונד

„אזוי קען ווייטער נישט דויערען. ס'מוז עפעס קומען, וואס זאל ארויסרופען א רעאקציע אויף היטלער-דייטשלאנד". — „איך בין געקומען קיין זשענעווע, כדי דירעקט צו בעקענען זיך מיט דער אטמאספערע, און בין געקומען צו דער איבערצייגונג, אז מען סען דא גארנישט דערווארטען". — „אפשר וועט מיין טויט ארויסרופען אן'אויפטרייסלונג"

פאריז.

דער „ענטראנסיזשאן" ברענגט פאלגענדען שוידערליכען בריף, וואס דער טראגיש-פארשטארבענער יודישער זשורנאליסט סטעפאן לוקס האט געשריבען צו זיינעם א פריינד, א בריף וואס קלינגט ווי אנ'אמתי'ע צוואה פאר'ן טויט:

סטעפאן לוקס שרייבט צו. אנד.:

„איך בין אהער נישט געקומען שטארבען, מיינט נישט, אז איך בין אנ'„אנשטעלמאכער" אדער א דורשטיגער נאך סענסאציע, וואס זוכט די מארטירער-קרוין"...

„זייט וויסען, אז שוין א יאהר צייט, ווי איך וואנדער ארום א פערכאפטער פון א צענטראלער אידעי. אזוי קען עס ווייטער נישט דויערען. עס מוז עפעס קומען, וואס זאל ארויסרופען „אין דער גרויליכער אידיליע" וועלכע עס איז רעאקציע מהו'ן היטלער-דייטשלאנד און ארום איהם.

קיין שום רעוואלאציע, קיין שום פאקט, קיין איינער פון די פעטש, וועלכע היטלער-דייטשלאנד האט געגעבען אויף רעכטס און אויף לינקס, איז נישט געווען גענוג. אייראפא רעאגירט לאנגזאם און בלייבט פול מיט טאקט. איך בין געקומען קיין זשענעווע, כדי דירעקט צו בעקענען זיך מיט דער אטמאספערע, וואס הערשט דא. עטליכע טעג בין געקומען צו דער איבערצייגונג, אז פון דער צונויפגעזאמעלט אומזיסט, מיינע איינדרוקען און בין געקומען צו ווידער איבערצייגונג, אז פון דער אטמאספערע אהן האפנונג, וואו אלס פערלויפט זיך נאך א שטרענגען פראגראם, אויסגעשטעלט פאראויס, וואו קיינמאל קען נישט געשעהען עפעס אונערווארטעט, פון אזא אטמאספערע איז גאר נישט צו ערווארטען. און דאן האט זיך ביסלעכווייז איינגעקריצט אין מיר דער געדאנק עפעס צו טון. אזוי איז געבוירען געווארען מיין בעשלוס און גלייכצייטיג מיין קליינער מעמאראנדום צום מיניסטער אידען."

ווייטער שרייבט דער זעלבסטמערדער, אז ער האט מיט זיין ווענדונג צום ענגלישען אויסערן-מיניסטער אידען געהאפט, אז אפשר וועט זיין טאט ארויסרופען א געוויסע אויפטרייסלונג אין דער ענגלישער עפענטליכער מיינונג.

„מיין פריינד, — שרייבט סטעפען לוקס, — מיינט נישט, אז איך טו מיט ענטוזיאזם מיין שריט. איך בין אבסאלוט נישט קיין העלד און האלט שטארק פון לעבען; איך האב א ווייב מיט א קינד.

אבער איך קען עס מעהר נישט אבהאלטען און אזוי ווי איך האב אנגעזאגט אלס אבסאלוט זיכער די דייטשע גאז-אטאקע... עטוואס פריהער, עטוואס שפעטער..."

סטעפען לוקס בעט דאן זיין פריינד איהם מוחל צו זיין און צונויפזאמלען די אלע זאכען, פאפירען א ביסעל געלד, די דאקומענטען און עס אבהיטען ביז זיין פרוי וועט קומען פון פראג. ער בעט אויך זיין פריינד, וועלכער איז א זשורנאליסט:

„ווען איהר וועט איבערגעבען די „סענסאציע" קיין פראג, דערמאנט נישט מיין נאמען, ווייל עס קען געשעהען, אז מיין פרוי זאל אונערווארטעט דערוויסען זיך דערפון פון די צייטונגען און קריגען א שרעקליכען קלאפ. איך האב דאסזעלבע געבעטען ביי ה' בענעש.

דאס איז אלץ. וואס מען וועט מאכען פון מיין קערפער, איז מיר גאנץ עגאל. אויב איהר ווילט זיך בעמיהען, פערשטענדיגט זיך מיט דער יודישער געמיינדע אין זשענעווע, איך בין שטענדיג געווען א גוטער יוד.

איצט, מיין טייערער פריינד, דאנק איך אייך נאכאמאל פון גאנצען הארצען און שיק אייך מיינע בעסטע וואונשען. אויב איהר וועט דערלעבען דעם מאמענט, ווען וועט אויפגעהאנגען ווערען מיט זיין אייזערנעם קרייץ, וועלכען ער האט געגבעט אויפ'ן דאם-פלאץ אין בערלין, דאן טרינקט, אין מיטען די פייערליכקייטען, א גרויס גלאז מארטעל צו מיין אנדענקען.

„סטעפען לוקס".

אביסעלע קיבי'ץ

(הומאר פון טאג)

ערשטער בעל-עגלה: — זאג מיר, בייביש, ווי איז דער דין, ווען מען האט שבת נאכ'ן עסען אפגעזאגט גאנץ תהילים, צי דארף מען נאך אויך זאגען ברכו נפשי?

צווייטער בעל-עגלה: — וואס פאר א שאלה, אז דו פיהרסט, צום ביישפיל, א וואגען מיט האבער, דארפסטו דען נישט דעריבער די פערד דייגע קיין האבער מעהר נישט געבען?

* * *

מאן: — א ווייב וואלט געדארפט זיין ווי די לבנה: ביינאכט אויפגעהן און ביים טאג אונטערגעהן...

ווייב: — און א מאן וואלט געדארפט זיין ווי די זון: ברענען.

* * *

שטן (צו גאט): — ס'איז זעהר שלעכט, מיין האר. איך בלייב כמעט אהן א שטיקל ארבייט.

גאט: — וואס מיינסטו, שטן? קענסט שוין גארנישט איינרעדען די מענשען, דאס זיי זאלען אביסעל צוזינדיגען?

שטן: — עט, די צרה איז אבער, דאס נאך איידער איך קום צו זיי, האבען זיי שוין אפגעזינדיגט.

* * *

זי: — געדענקסטו, טייערער, ווי דו האסט מיר הייליג געשוואוירען ביי דיין לעבען, דאס דו וועסט מיך אייביג, אייביג ליבען?

ער: — אמת, זינט אבער איך האב מיט דיר חתונה געהאט איז שוין מיין לעבען קיין לעבען נישט מעהר.

א מענש, וואס האט גיליאטינירט 453 מענשליכע קעפ

60 יאהר איז ער געווען דער געהילף פון דייבלערן. — די „מארטענ'ס האבען קיין מזל נישט. — א פרייז פאר גיליאטינירען גארגולאוו'ן. — שוין 600 יאהר, ווי זיין פאמיליע „עקזעקוטירט"

פאריז

אין „פארי-סואר" געפינען מיר זעהר א אינטערעסאנטע בעשרייבונג פון הענקער דייבלערס א געהילף, וועלכער נעמט שוין זיין עמעריטור, נאכדעם ווי ער האט געזעהען גיליאטינירען 453 קעפ, שוין 60 יאהר ווי דער אנקעל לעאפאלד, אזוי הייסט דער געהילף — איז ערשטער געהילף פון קעפ-האקער דייבלער.

דער אנקעל לעאפאלד שטאמט אליין פון מעהרערע דורות קעפ-האקער. ער צעהלט אויף די פינגער און ער קומט צו דעם חשבון, אז פאר זיין לאנגער קאריערע פון גליאטינירען האט ער שוין אבגעהאקט די קעפ 13 „מארטענס". אמת, מארטען איז זעהר א פערשפרייטע משפחה צווישען פראנצויזען. אבער ווי עס ווייזט אויס האט די משפחה קיין מזל נישט און אנקעל לעאפאלד פרעגט זיך, פארוואס דער פרעזידענט בעגנעדיגט נישט די „מארטענס".

קיינער פון די קאפ-האקערס ארבייט נישט אויף שטיק. זיי זענען אלע מלוכה-בעאמטע. אנבאטאל דייבלער בעקומט יעהרליך 18530 פראנק, צו דעם קומט נאך צו 10,000 פראנק יעהרליך פאר'ן טראנספארט פון דער גיליאטינע. דער ערשטער געהילף בעקומט 14,800 פראנק יעהרליך. יעדער איינער פון די צוויי אנדערע געהילפען בעקומט 9805 פראנק יעהרליך. זיי מוזען דעריבער האבען נאך א צווייטען פאך. כמעט אלע ארבייטען זיי אלס מעכאניקער.

קיין ספעציעלע פרייזען בעקומען זיי קיינמאל נישט. איינמאל פונדעסטוועגען איז דאס יאהר געשעהען. דאס איז געווען ביי דער עקזעקוציע פון גארגולאוו'ן, דער מערדער פון מלוכה-פרעזידענט דומער. יעדער האט דאן בעקומען עקסטרא 50 פראנק. ווען די עקזעקוציע דארף פארקומען אין דער פראווינץ, גיט זיי די מלוכה צוריק פאר'ן באהן-בילעט און זיי האבען רעכט אויף א גאנצען קופע, אין וועלכען וואגאן זיי ווילען. זיי בעקומען אויך 10 סאנטים אויף יעדען קילאמעטער, וואס זיי מאכען, 9 פראנק פאר א מיטאג און 15 פראנק פאר יעדער נאכט, וואס זיי פערברענגען אויסער פאריז.

אין דורכשניט גיליאטינירען זיי 12 מענשען א יאהר.

צווישען די שוידערליכע סצענעס, וועלכע דער קאפ-האקער האט זיך אנגעזעהען אין זיין לעבען, דערצעהלט ער וועגען א געוויסען מארטען — דעם 12. פון דער בלוטיגער סעריע — וועלכען ער האט גיליאטינירט אין אנגולעם.

ביי דער דאזיגער עקזעקוציע האט מארטען זיך ארויסגעוויזען פאר פחדנות'דיג, ווי ס'רוב צום טויט-פערארטיילטע. אויפ'ן בית-עולם האט ער אבער געזעהען, אז זיין טויטער קערפער האט זיך איבערגעדרעהט אין קארב, די אויגען, וועלכע זענען ביים אפפאהרען געווען פערמאכט, האבען זיך געעפענט. דאס איז אגב א טראגישע און אפטע ערשיינונג. אנקעל לעאפאלד האט שוין געזעהען ווי קעפ האבען אזוי איינגעביסען מיט'ן מויל דעם קארב, אז מען האט זיי קוים פון קארב געקענט אפרייסען.

היינט איז שוין דער עקזעקוטאר מיד און צובראכען. א יונגער האט שוין פערנומען זיין ארט ביי דער מאשין פון דער גיליאטין. דער אלטער עקזעקוטאר שטאמט פון א גאנצער דינאסטיע עקזעקוטארס שוין 600 יאהר, ווי זיינע אור-עלטערען פיהרען אויס טויט - אורטיילען. מיט א שטריק, מיט א ראד, מיט א האק, מיט א גיליאטינע

א רוף צום וועלט-געוויסען

טאמאס מאן ווענדט אן'אמנעסטיע פאר די קרבנות פון היטלעריזם

בריסעל.

נעכטען האט זיך געעפענט אין בריסעל אן-אייראפעאישע אמנעסטיע-קאנפערענץ, וואס וועט פאדערען די בעפרייאונג פון די דייטשע פאליטישע ארעסטירטע, וועלכע שמאכטען אין די איזאלאציע-לאגערען. דער בעריהמטער דייטשער שריפטשטעלער טאמאס מאן האט איבערגעשיקט צום קאנפערענץ-קאמיטעט פאלגענדע דערקלערונג:

אלס מענש און אלס דייטש פערזאמעל איך זיך מיט'ן גאנצען הארצען צו די אלע מענער און פרויען, וואס וועלען זיך צוזאמענקומען קיין בריסעל פון די פערשידענע לענדער, כדי צו וועקען דאס געוויסען פון דער וועלט — און דערמיט, אפשר, אויך דאס געוויסען פון די דייטשע מאכטהאבער — אז ס'זאל ענדליך יודער געגעבען ווערען די פרייהייט פאר די פיל טויזענדער, וואס מוזען אויסהאלטען די גרויזאמע געפענגעניש אין די דייטשע איזאלאציע-לאגערען, נאר דערפאר, ווייל זיי זענען טריי זייערע אנשויאונגען און זייער גלויבען.

זאלען די פאליטישע זיגער פון דייטשלאנד וויסען, אז זייער נישט געשטילטער נקמה - דורשט וועט דורך דער גאנצער וועלט בעטראכט ווערען ווי א סימן פון זייער קליינהייט און נידעריגקייט, און דערמיט וועלען זיי דערפיהרט ווערען ביז צו דער מדרגה פון א פאלק, וואס קען נישט צוזאמענלעבען מיט די זיטליכע פעלקער.

זאלען די דייטשען אויספיהרען זייערע פערזיכערונגען; ווייל זיי זאגען דאך, אז זיי אינטערעסירען זיך אויך מיט די ענינים פון איירפא און פון וועלטליכען פרידען. ווי גליקליך וואלטען געווען די אלע, וואס ווילען גלויבען זייערע ווערטער, ווען זיי וואלטען זיך איבערצייגט, אז אין דייטשלאנד הערשט נישט קיין רעכטלאזע הפקרות, נאר אזא גייסט, וואס קען אויך געניסען פון אינטערנאציאנאלען צוטרוי.

טאמאס מאן.

געגרינדעט א פעדעראציע פון פוילישע יודען אין קאנאדע

טאראנטא (יט"א) אין טאראנטא איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון פוילישע יודען, אויף וועלכער עס איז בעשלאסען געווארען צו גרינדען א פעדעראציע פון פוילישע יודען אין קאנאדע. די קאנפערענץ איז פארגעקומען לויט דער איניציאטיווע פון חבר הארמער לאנדסמאנשאפט אין טאראנטא און דער רעדאקציע פון דער ארטיגער יודישער צייטונג „יודישער זשורנאל".

אין דער גרינדונגס קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 65 דעלעגאטען: 53 פון טאראנטא, 10 פון מאנטרעאל, א דעלעגאט פון יודישען קאנגרעס אין קאנאדע און א דעלעגאט פון דער פעדעראציע פון פוילישע יודען אין די פעראייניגטע שטאטען אלס דעלעגאט פון דער דאזיגער פעדעראציע איז אויפגעטרעטען ז. טיגעל.

לויט דער אנגענומענער רעזאלוציע האט דער קאנאדער פערבאנד פון פוילישע יודען די אויפגאבע צו שטיצען די יודען אין פוילען מאראליש און ווירטשאפטליך. דער קאנאדער פערבאנד שליסט זיך אן צו דער וועלט-פעדעראציע פון פוילישע יודען און וועט צוזאמענארבייטען מיט דער אמעריקאנער פעדעראציע פון פוילישע יודען.

אין איינער פון די רעזאלוציעס פראטעסטירט די קאנפערענץ געגען די אנטי-יודישע דיסקרימינאציעס און אפעלירט צו דער פוילישער רעגירונג, זי זאל אב נעהמען ענערגישע שריט אין קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו בעטייליגען זיך אין דעם 2-מיליאן דאלאר-קאמפיין לטובת די פוילישע יודען און האט בעאויפטראגט די געוועהלטע עקזעקוטיווע תיכף צוצוטרעטען צו די ארגאניזאציאנעלע שריט פאר'ן אנטייל פון די קאנאדער יודען אין דער הילפס-אקציע.

אין די ארגאניזאציאנעלע רעזאלוציעס איז בעשלאסען געווארען צו שאפען א פרויען קאמיטעט ביים קאנאדער פערבאנד פון פוילישע יודען, שיקען א דעלעגאציע צו דער פארשטעהענדער קאנפערענץ פון פוילישע יודען אין די פעראייניגטע שטאטען א. א. וו.

אין א בעזונדערער רעזאלוציע שיקט איבער די קאנפערענץ א ווארט פון ערמוטיגונג דעם יודישען ישוב אין א"י אין דער איצטיגער שווערער פאר איהם שעה.

די קאנפערענץ האט אויסגעהערט עטליכע בעריכטס - רעפעראטען וועגען דער לאגע פון די יודען אין פוילען. י. טיגעל האט אין זיין רעפעראט אנגעוויזען, אז די טראגעדיע פון די יודען אין דייטשלאנד האט געשטעלט אין שאטען די אויסערסט שווערע לאגע פון יודישען קיבוץ אין פוילען. דער רעדנער האט אנגעוויזען אז אין פיער גרויסע יודישע הילפס-אקציעס וואס זענען געפיהרט געווארען אין דער לעצטער צייט זענען די נויטען פון די יודישע מאסען אין פוילען גענומען געווארען אין אכט בלויז אין א נישטיגער מאס אדער אינגאנצען איגנארירט געווארען.

פון איינעם פון די רעפעראטען איז געווען צו דריגען אז פון קאנאדע ווערט דורך לאנדסמאנשאפטען און אנדערע פערבאנדען יעהרליך געשיקט קיין פוילען א סומע פון לערך 15 ביז 20 טויזענד דאלאר, חוץ די הילפס-געלדער וואס ווערען געשיקט דורך יחידים פאר קרובים און פריינד.

די קאנפערענץ האט געוועהלט אנ'עקזעקוטיווע בראש מיט'ן אדוואקאט י. י. גלאם פון טאראנטא. אלס עהרען-פרעזידענט איז געוועהלט געווארען א. וואלאפסקי פון מאנטרעאל אלס וויצע-פרעזידענט — אהרן לאדאווסקי (טאראנטא) און משה דיקשטיין (מאנטרעאל) און אלס קאסיר ה. גארפינקעל (טאראנטא). דאס זיידארט פון דער עקזעקוטיווע איז טאראנטא. די עקזעקוטיווע איז בעאויפטראגט געווארען אנצונעהמען די נויטיגע שריט צו פערברייטערען די ארגאניזאציאנעלע ראהמען פון דער פעדעראציע דורך אריינציהען די פוילישע יודען וואס לעבען אין קאנאדער קהלות (בעזונדערס פון מערב-קאנאדע) וואס זענען אויף דער גרינדונגס-קאנפערענץ נישט געווען רעפרעזענטירט.

ענטשעדיגונג פון דאנציגער סענאט

פאר געליטענע יודישע סוחרים

דאנציג, (יט"א) זומער 1935 איז פארגעקומען אנ'איבערפאל פון היטלעריסטען אויף יודישע הענדלער פוילישע בירגער, אויפ'ן דאמיניקמארק אין דאנציג, אין רעזולטאט פון דער אנקלאגע וואס דער יודישער סוחרים-פערבאנד האט אריינגעטראגען געגען סענאט, האט דאס געריכט צוגעפסקנ'ט אנ'ענטשעדיגונג פון סענאט פאר די געליטענע יודען אין דער הויך פון 50 פראצ. פון דער תביעה, דער סענאט האט די ענטשעדיגונג אנערקענט.

ריכארד בעער-האפמאן — 70 יאהר אלט

וויען, (יט"א) דער בעריהמטער יודיש-דייטשער דיכטער ריכארד בעער-האפמאן — בעקאנט דעם יודישען פובליקום בעזונדערס דאנק זיין „יעקב'ס חלום" — פייערט דעם 1-טען יולי זיין 70-טען לעבענס-יאהר.

די נעכסטע טעג ערשיינט אין א וויענער פערלאג א בוך וועגען בעל-היובל פון דר. אלפרעד ווערנער.

געשטארבען בעקאנטער יודישער סאציאליסטישער טוער אין ברוקלין.

ניו-יארק, (יט"א). אין עלטער פון 53 יאהר איז אין ברוקלין פלוצים געשטארבען פון א הארץ-אטאק דער בעקאנטער סאציאליסטישער טוער דר. מאריס שווארץ, וועלכער האט געהאט בעזונדערס גרויסע פערדינסטען פאר דעם יודישען שול-וועזען פון ארבייטער-רינג.

צווי ווינער נאציכעס ערמארדעט גרויזאם א גאליציאנער יוד

דער ערמארדעטער איז געווען מענדעל ווינקלער אוו האט געשטאמט פון טארנאפאל. — איז ערמארדעט געווארען פון צוויי אנטיסעמיטישע שכנ׳טעס, עלטערע פרויען; — ווי אזוי מ׳האט דעם מארד אויפגעדעקט

גאליציאנער יודן אין ווין האבן זעהר גע-פרויערט אויף דעם טויט פון זייער לאנדסמאן מענדעל ווינקלער, וועלכער איז דא בעערדיגט גע-ווארען.

די פאליציי האט אבער פערבאטען אנ׳עפענט-ליכע לויה. אום עס זאל זיך נישט צונויפקלויבען א גרויסער עולם יודען. און עס איז געהאלטען געווארען בסוד די שעה ווען דער בר-מנן איז ארויסגעגעבען געווארען פון מעדיצינישען אונ-טערזוכונגס-געריכט פאר דער בעערדיגונג. דאך האט זיך אויפ׳ן בית-עולם צוזאמענגעקליבען א היבשע צאהל יודען, און עס זענען ביי דעם אפע-נעם קבר פערגאסען געווארען הייסע טרעהרען.

מענדעל ווינקלער

איז נישט געווען קיין בעריהמטער מענש, נאר א פראסטער יוד, א יוד פון א גאנץ יאהר, א 66 יאהריגער פרומער יוד, א חסיד פון הוסיאטינער רבי׳ן, וועלכער האט געשטאמט פון טארנאפאל, גאליציע. ער איז נישט געשטארבען מיט קיין נאטירליכען טויט.

ער איז געפאלען א קרבן פון בארבארישען נאצישען האס.

בעסטיאלישע נאצי-ווייבער.

די 63-יאהריגע מאריע פעטראוויס און 55-יאהריגע מאריע אט, האבען דעם גאליציאנער יוד גרויזאם ערמארדעט אין זיין וואוינונג, אין מיטען העלען טאג.

די ווילדע נאצי-ווייבער

וועני דעם גאליציאנער יוד בעפאלען ווי וועלפיכעס, געבונדען איהם מיט א שטריק, ארייגעשטעקט א שמאטע אין זיין מויל, ער זאל נישט קענען שרייען, און מיט א האמער צוקלאפט זיין קאפ ממש אויף שטיקער. דאן האבען זיי אויעקגע-ויבט זיין געלד און ווערטזאכען און איבערלאזענדיג דעם ערמארדעטען אין א טייך בלוט אויפ׳ן דיל, זע נען זיי אועק, גלייך ווי עס וואלט גאר נישט פאסירט.

אין סאמע הארץ פון דעם יודישען קווארטאל „אלזערגרונד“, אין הויז נוסדארפער שטראסע נומער 4. וואס געהערט דעם אלטען בעריהמטען הוסיאטינער רבי׳ן, האט דער ערמארדעטער גאליצ-יאנער יוד מענדעל ווינקלער געוואוינט שוין העכער א האלבען יאהרהונדערט.

איינע פון די מערדערינס, מאריע פעטראוויס, וועלכע פערדינגט צימערען פון איהר וואוינונג פאר יודישע סטודענטען, אנ׳עלטערע באלעבאסטע, א באבע פון א שאק אייניקלעך, איז טאקע דעם ער-מארדעטענס א שכנ׳טע פון זעלבען הויז, וואו זי וואוינט שוין אויך א היבשע צאהל יאהרען, און די צווייטע מערדערין, מאריע אט, אויך שוין א באבע פון אייניקלעך, איז געווען דעם ערמארדעטען יודענ׳ס בעד נערין. וועלכע האט געפרעסען זיין ברויט. זי פלעגט קומען צוויי מאל אין וואך אויפ-רוימען זיין וואוינונג. און ווי זי אליין האט דער-צעהלט ביים מודה זיין זיך צו דער פאליציי, האט זי געקראגען פון דעם יוד א שעהנעם געהאלט, און צום קריסטליכען יום-טוב שבועות, עטליכע טעג איידער זי האט איהם גרויזאם ערמארדעט, האט דער יוד איהר געגעבען, אויסער איהר פער-דינסט, א זעהר שעהנע געלד-סומע א מתנה.

איהר טאכטער איז א סטודענטקע, א זוהן איז אנ׳אקטיאר אין א יודיש-דייטשען טעאטער, און איהר מאן איז זינט 25 יאהר אנ׳אנגעשטעלטער אין אהיגער יודיש-דייטשער צייטונג.

ווי מען זעהט, לעבען די צוויי פיינע באלעבאס-טעס אויז באבעס מיט זייערע פאמיליעס פון יודען. נישט מעהר, זיי זענען געהיימע נאציכעס, און האסען זייערע יודישע ברויט-געבער, און יודען בכלל, מיט אזא פינסטערען האס, אז נעמען און ערמארדען אין מיטען העלען טאג זייער פון צעהנ-דליגע יאהרען יודישען שכן און ברויטגעבער מיט א גרויזאמען שרעקליכען טויט, איז ביי די צוויי בעסטיאלישע באבעס א גארנישט מיט נישט.

דער ערמארדעטער עלטערער מאן איז געווען אנ׳אפטייקער פון פראפעסיע.

איז געווען א גרויש און האט געלעבט אליין אין זיין וואוינונג. זיין געג׳טע צווייטע פרוי (די ערשטע איז געשטארבען) און א זוהן פון דער ער-שטער פרוי, לעבען בעזונדער. וואוינענדיג אליין אין זיין וואוינונג. האט דער עלטערער מאן קיינ-מאל נישט אריינגעלאזען קיין פרעמדע מענשען אין זיין שטוב. יודען האבען דא בכלל מורא צו עפענען די טיר א פרעמדען, וויל עס פאסירען דא אפט שרעקליכע מארדען. די יודישע בעפעלקערונג איז דא שטארק אנגעשראקען פאר די געהיימע און פערשטעלטע נאציס. מען קען קיינמאל נישט וויסען, צי א בעטלער, וועלכער קלאפט אן אין טיר, בעטענדיג א נדבה, אדער א פעדלער, וואס וויל עפעס פערקויפען, איז נישט א מערדער, מיט א מעסער אין קעשענע צי מיט א האמער אונטער׳ן פאלע.

לאזט מען טאקע צוליב דעם קיין פרעמדען נישט אריין אין וואוינונג. מען מאכט קיין טיר נישט אויף פאר א פרעמדען. יא, אין הייזער וואו עס וואוינען יודען און נישט-יודען שרעקען זיך יודען אפילו צו עפענען א טיר פאר א נישט-יודישען שכן, צי א שכנ׳טע...

מען קען קיינמאל נישט וויסען זייערע פער-ברעכערישע געדאנקען. צי זיי זענען גוטע, צי שלעכטע....

אט צוליב דעם טאקע, ווייל מען האט גע-וואוסט, אז דער ערמארדעטער יוד, מענדעל ווינק-

(קארעספאנדענץ פון ווין)

לער, האט קיינמאל נישט געעפענט די טיר א פרעמ-דען און אפילו נישט אריינגעלאזען אין זיין וואוי-נונג זיינע נישט-יודישע שכנים, איז דער מארד שנעל אויפגעק׳ערט געווארען. מען האט געוואוסט, אז בלויז די בעדינערין מאריע אט פלעגט דער יוד אריינלאזען, אום זי זאל אויפרוימען זיין וואוי-נונג צוויי מאל א וואך, שוין א צייט פון איבער פופצעהן יאהר, מעהר קיינעם נישט.

דער פערדאכט,

איז טאקע באלד געפאלען אויף מאריע אט, אז זי איז די מערדערין פון דעם יוד.

דער גרויזאמער מארד איז אויפגעקלערט גע-ווארען אזוי:

אויף מארגען נאך דעם מארד איז מאריע אט געקומען צו מענדעל ווינקלער און כלומרשט זיך נישט וויסענדיג געמאכט און אנגעקלאפט אין דער טיר פון זיין וואוינונג.

— הער ווינקלער, מאכען זי אויף! דאס בין איך, די פרוי בעדינערין!

קיינער האט נישט געענטפערט.

די שכנ׳טע פרוי מאריע פעטראוויס, וועלכע האט דעם הער ווינקלער גוט געקענט, איז ארויס-געקומען פון איהר וואוינונג און געפרעגט זעהר נייגעריג:

— וואס איסט פאסירט, פרוי אט?

— דענקען זי זיך, פרוי פעטראוויס, דער הער יודע וויל מיך הייטע ניכט אריינלאסען אויפרוימען די וואהנונג!

— ווארום?

— איך וייס ווירקליך נישט...

— לאסען זי גאר, פרוי אט, מיך אנקלאפען.

— הער ווינקלער! — האט די שכנ׳טע פעט-ראוויס גענומען שטארק קלאפען אין טיר פונ׳ם ערמארדעטענס וואוינונג — הער ווינקלער! ווא-רום וואלען זי נישט עפענען? פירכטען זי זיך ניכט! עס זינד קיינע פרעמדע לויטע! דאס בין איך, איהרע נאכבארין, פרוי פעטראוויס, און די פרוי אט!

קיינער האט נישט געענטפערט.

די צוויי נאצי-באבעס האבען געמאכט אנ׳אנ-שטעל פון שרעק און גענומען געוואלדעווען, אז נישט אנדערש נאר מיט דעם הער יודע האט עפעס, חלילה, געמוזט פאסירען שלעכטס... די הויז-שכנים, יודישע און נישט-יודישע, זענען זיך צו-זאמענגעלאפען. מען האט גענומען קלאפען און פויקען אין מענדעל ווינקלער׳ס טיר. אבער אומ-זיסט.

זענען די צוויי נאציכעס, מאריע אט און מאריע פעטראוויס, גיך געלאפען און גערופען א פאליציאנט. מען האט אויפגעבראכען די טיר, און עס האט זיך פארגעשטעלט א שרעקליך בילד.

אויפ׳ן דיל איז געלעגען דער יוד, מענדעל ווינקלער, געבונדען מיט א שטריק הענד און פיס, דאס מויל פערשטאפט מיט א שמאטע, אין א טייך בלוט, מיט א צוהאקטען קאפ אויף שטיק-שטיק-לעך.

עס איז באלד אנגעקומען די פאליציייאישע אונ-טערזוכונגס-קאמיסיע מיט דעטעקטיווס, און די אונטערזוכונג האט זיך אנגעהויבען.

מעוק׳ויירדיג.

אויפ׳ן ערשטען בליק

האבען די דעטעקטיוס גלייך געמאכט די בעמערקונג אז דאס איז א שטיקעל ארבייט פון ווייבער... אז

דער מערדער איז נישט קיין מאן, נאר א פרוי.

אין א מאמענט שפעטער איז שוין פעסטגע-שטעלט געווארען, אז נישט איין פרוי, נאר מעהר, האבען געמוזט זיין די מערדערינס, ווייל דער ער-מארדעטע מענדעל ווינקלער איז טאקע שוין גע-ווען א מאן אין די יאהרען, אבער פאר א גאנץ קרעפטיגער מענש, און איין פרוי וואלט איהם זיכער נישט געקענט בייקומען. עס זענען געווען סמנים, אז ער האט זיך מיט די ווייבער-מערדער שטארק געראנגעלט און מיט זיי נישט-קשה׳דיג גע-מוזט קעמפען. זיינע העמד-ארבל זענען געווען צוריסען. די הענד און דאס פנים צוקראצט פון נעגעל, די אויגען אונטערגעשלאגען.

ווייטערע בעווייזען האבען באלד פעסטגע-שטעלט, אז דאס שרעקליכע פערברעכען איז בע-גאנגען געווארען נישט פון מענער, נאר פון ווייבער, ווייל די דעטעקטיווס האבען גלייך דערקענט, אז די וואוינונג איז נאך דעם בעגאנגענעם פער-ברעכען אויפגערוימט געווארען פון פרויען-הענד.

עס איז אויך גלייך פעסטגעשטעלט געווארען, אז די שטריק מיט וועלכער דער ערמארדעטער יוד איז געווען געבונדען, זענען געווען די שנירען פון די פענסטער-פארהאנגען. דער פאליציי-דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז

דער קאפ פון דעם קרבן איז צו-האקט געווארען,

און געבונדען האט מען איהם, ווען ער איז שוין גע-ווען טויט, ווייל דער טויט איז געקומען שוין פריהער, דורך דערווארגען מיט די הענד. די נעגעל-שפורען אין קרבנ׳ס האלז האבען דאס דייטליך בע-וויזען, און אויך זיין בלויע געזיכטס-פארב, גע-שוואלענע ליפען און אנדערע מעדיצינישע סמנים.

אט די דאזיגע זינלאזע גרויזאמקייט, צו צו-האקען דעם קרבן דעם קאפ, נאכדעם ווי ער איז שוין געווען טויט, האט בעוויזען אויף זיכער, אז דאס איז געווען נישט קיין מענערשע, נאר א ווייבערשע מערדעריי.

עס פערשטעהט זיך שוין, אז דער פערדאכט איז באלד געפאלען אויף די צוויי פרויען מאריע אט און מאריע פעטראוויס, וועלכע האבען די ערשטע כלומרשט ענטדעקט דעם מארד און די

צוויי פרויען - מערדערינס

האבען טאקע געלייקענט שטיין און ביין און מיט ענטריכטונג צוריקגעוויזען די בעשולדיגונג, אז זיי האבען מיט דעם מארד עפעס געהאט צו טון, ווען מען האט זיי גענומען אויפ׳ן ערשטען פאליציי-פערהער.

נאך דעם דריטען טאג פון מארד איז מאריע אט, ביי די קרייז-פערהערען פון דער פאליציי, איינ-געאנצען צוזאמענגעבראכען, און זי האט זיך מודה געווען. מאריע פעטראוויס נישט.

אט וואס מאריע אט,

די ערשטע מערדערין האט דער-ציילט

פאר׳ן אונטערזוכונגס-ריכטער, ווען זי האט זיך מודה געווען אין דעם פערברעכען.

איינמאל, האט זי דערצעהלט, האט די שכנ׳טע פעטראוויס זי אריינגערופען צו זיך אין וואוינונג און בסוד סודות איהר פארגעלעגט דעם טייוועל-שען פלאן. אזוי און אזוי... מען וועט צוזאמען דעם „יוד“ אומברענגען, און קיינער וועט נישט וויסען... מיט די גרויבטע געלד און זאכען וועט מען זיך צוטיילען גלייך אויף גלייך...

די צוויי טייוועל׳שע ווייבער האבען זיך גע-סוד׳עט און געשושקעט און אויסגעארבייט דעם מארד-פלאן מיט אלע פיטשעווקעס. דא מיט א פאר טעג צוריק, איז מאריע אט געקומען א זייגער 8 אין דער פריה צו מענדעל ווינקלער, אום אויפ-צורוימען זיין וואוינונג, ווי אימער. אין איהר קוישעל האט זי שוין מיטגעבראכט די מארד-וואפע, דעם קיך-האמער. דער יוד האט איהר געעפענט די טיר, ווי אימער, נישט קלערענדיג פון עפעס שלעכטס.

פעטראוויס האט איהם פון פארענט ארומגע-כאפט און צוגעהאלטען איהם די הענד, און די אנדערע גויע האט איהם געקנאקט מיט׳ן האמער איבער׳ן קאפ א האלב - טויטער האט ער זיך געראנגעלט און געקעמפט מיט די צוויי טייוועלשע ווייבער, ביז ער איז אנידערגעפאלען אין חלשות אויפ׳ן דיל.

דאן האבען איהם די בעסטיאלישע אנטיסע-מישקעס גרויזאם ערמארדעט. דערווארגען איהם מיט די הענד און נאכהער צוהאקט איהם מיט׳ן האמער דעם קאפ אויף שטיקער, געבונדען איהם מיט א שניר פון די פארהאנגען הענד און פיס, אריינגעשטעקט איהם א שמאטע אין מויל, און דאן גענומען ארומזוכען אין שטוב.

זיי האבען געפונען אנ׳אלטען זילבערנעם זיי-גער, א גאלדען קייטעל, א רינג און אנדערע אלעלכע ווערטזאכען, און אויך א קליינע סומע געלד. די מערדערינס האבען דאן אויפגערוימט די וואוינונג, אפגעווישט דעם דיל, אויסגעקעהרט די שטוב, אז מ׳זאל גאר נישט דערקענען, אפגעוואשען די הענד פונ׳ם בלוט, און צוטיילענדיג זיך מיט די גרויבטע געלד און ווערטזאכען, זענען זיי אוועק, צומאכענדיג פון דרויסען די טיר אויפ׳ן פעטענט-שלאס.

אויף מארגען האבען די צוויי מערדערינס „ענטדעקט“ דעם מארד, ווי שוין אויבען דער-צעהלט.

מאסקוף

דאס לעבן אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור

אין יפו וועט געבויט ווערען א מיליטע-רישע פעסטונג?

ירושלים, דער „דואר היום“ מעלדעט, אז אין יפו קורסירען קלאנגען, דאס אויפן ארט פון דער אומגעווארפענער אלטשטאט אין יפו וועט אויפגע-בויט ווערען א מיליטערישע פעסטונג. מען שטעלט עס אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס אין היסטארי-שע צייטען איז יפו שוין געהאט געווען א פעסטונגס פונקט. דער פארג אויף וועלכען עס ליגט די אלט-שטאט פון יפו, זאל פערוואנדעלט ווערען אין א פעס-טונג מיט אונטערערדישע טונעלען, די ראזינע פעס-טונג זאל זיין ביכולת צו פערטיידיגען סיי חיפה אין צפון און סיי עזה אין דרום פון א״י. דער פלאן פון דער יפו-פעסטונג זאל שטעהן אין צוזא-מענהאנג מיט דער ניי-פערלענגטער בריטישער בע-פעסטיגונג פון דער אינזעל ציפערן.

לויט נאך נישט קאנטראלירטע קלאנגען זאלען אין יפו — חוץ דער אלט-שטאט — איינגעווארפען ווערען הייזער אויך אין אנדערע קווארטאלען, וואס גרעניצען זיך מיט תל-אביב.

דער „דואר היום“ מעלדעט אויך, אז די רעגירונג האט בתחלה איינצוווארפען איינינע הייזער-קאמפלעקסען אויך אין ירושלים. דער פריי-געווארענער פלאץ זאל דינען פאר דער פערלענגערונג א בריטען שאר-סעע פון שער-יפו צום אמאר-מעטשעט.

אנ׳אראבישע האנדעלס - קאמער אין ירושלים.

ירושלים. אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס די אראבישע סוחרים אין ירושלים האבען תרעומות צום פארזיצער פון ירושלימער האנדעלסקאמער, הלמאי ווער האט אין אנהויב פון די אונרוהען אנגע-נומען א פרא-יודישע שטעלונג, האבען זיי בעשלא-סען צו גרינדען א ריין-אראבישע האנדעלס-קאמער, די טעג האט דער ירושלימער דיסטריקט קאמיסאר בעשטעטיגט דעם סטאטוט פון אזא קאמער, און זי זאל שוין אינגיכען געעפענט ווערען.

דער פארזיצער פון דער ירושלימער געמישטער האנדעלס-קאמער איז אנ׳ענגלענדער, וועלכער וואוינט אין ירושלים זייט א״י געפינט זיך אונטער ענגלי-שער הערשאפט. צוליב זיין אונפארטייאישער האל-טונג האט ער זיך געהאט ערווארבען די סימפאטיעס פון אלע שיכטען פון דער בעפעלקערונג.

בריטישע פאמיליעס פערלאזען ארץ-ישראל.

ירושלים. צוליב די דויערנדע אונרוהען פערלאזען א״י די פאמיליעס פון פיל ענגלישע בע-אמטע, זיי בעזעצען זיך אין עגיפטען אדער קעה-רען זיך אום קיין ענגלאנד.

דער זוהן פון מוסא קאזעם-פאשא אין קאנצענטראציאנס לאגער.

ירושלים. אין קאנצענטראציע - לאגער אין כאראפאנד איז פערשיקט געווארען אבדול קאדער חוסייני, דער זוהן פון פערשטארבענעם מוסא קאזעם-פאשא, וועלכער איז יאהרען לאנג געווען פרע-זידענט פון דער אראבישער עקזעקוטיווע, צוזאמען מיטן קאהער׳ן איז אין קאנצענטראציע לאגער פער-שיקט געווארען דער ירושלימער קארעספאנדענט פון דער יפוער אראבישער צייטונג „א-דיפאע“.

יקרות צוליב די אונרוהען.

ירושלים. דער רעגירונגס אינדעקס וועגען די לעבענס קאסטען אין א״י ווייזט אין יוני א שטיי-גערונג פון 4 פראצענט לגבי מאי, אין פערגלייך מיט יוני 1915 זענען די לעבענסמיטלען - קאסטען געשטיגען מיט 6,5 פראצענט. און לגבי יוני 1934 — מיט גאנצע 9 פראצענט.

צוגרייטונגען צום יוד. וועלט-קאנגרעס

סאלאניקי, (יט״א). אלס דעלעגאט פון יו-דישען קבוץ אין גריכענלאנד צום יודישען וועלט-קאנגרעס איז געוועהלט געווארען דער געוו. פארזי-צער פון דער סאלאניקער קהלה, לעאן רעקאנאטי, וועלכער איז איצט א תושב פון תל-אביב.

* * *

דאנציג, (יט״א). אויף דער איינלאדונג פון עקזעקוטיוו קאמיטעט פארן יודישען וועלט-קאנגרעס האבען די דריי יודישע קהלות דאנציג, צאפאט און נוימייך, איינשטימיג געוועהלט אלס דעלעגאט צום קאנגרעס דעם בעקאנטען ציוניסט און פארזיצער פון דער דאנציגער קהלה ארזו. דר. בערנארד ראזענ-בוים.

* * *

ראוונע (יט״א) אין ראוונע איז פארגעקו-מען א ראיאן קאנפערענץ פאר וואהלין, געווידמעט דעם יודישען וועלט-קאנגרעס. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 70 דעלעגאטען פון העכער 20 שטעט און שטעטלעך, מצד דעם פערויאיניגטען קאמיטעט אין ווארשא האט אין דער קאנפערענץ זיך בעטייליגט דר. העלמאן, נאך דער קאנפערענץ איז פארגעקומען אנ׳אקאדעמיע, אויף וועלכער עס זענען ארויסגעטרעטען דר. העלמאן און אדוו. זאקין.

Doktór Z.

HENRYKOWSKI

ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע ווענערישע און הויט-קראנקהייטען

טראוגוטא 9. טעל. 262-98

נעמט אן פון 8—1 און פון 5—9 אווענט

זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעמשניצע-פרייזען

ניישער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

ניישער פאלקסבלאט

דאנערשטאג, 9 י"ט תמוז תרצו

יולי

זון-אויפגאנג 3.20

זון-אונטערגאנג 7.55

ענטשפאנונג אויפ'ן לאדזער רויה-שטאף-מארק

דעוויזעז-קאמיסיע האט צוגעטיילט דעוויזעז אויף באנוועל-אפפאל און רויהען באנוועל

(אג) אין משך פון די לעצטע צוויי טעג איז אויפן לאדזער מארק פון רויה-שטאפען נאבירט געווארען א גינסטיגע ווענדונג. עס האנדעלט זיך אין דעם, אז עס זענען אנגעקומען פאזיטיווע תשובות אויף די פארשלאגען פון די הענדלער, וואס בעריק־זיכטיגען דאס רוב פאסטולאטען פון לאדזער האנ־דעל מיט באנוועל און רויהשטאפען. ווי מיר האבען שוין בשעתו מיטגעטיילט, האבען די לאדזער הענד־לער זיך געווענדעט צו דער דעוויזען-קאמיסיע מיט דער ביטע וועגען א צוגאב פון דעוויזען, צוליב דער אומבויגזאמער שטעלונג פון די אויסלענדישע פיר־מעס, וועלכע ווילען נישט בעפרייען דעם רויה שטאף ביז זיי וועלען נישט בעקומען דעוויזען. געכ־טען האט די דעוויזען-קאמיסיע ערלעדיגט די ווענ־דונג פון די הענדלער אויף פאלגענדען אופן: אויב עס האנדעלט זיך וועגען דעוויזען אויף באנוועל אפ־פאל האבען די לאדזער הענדלער בעקומען דעם גאנ־צען געפאדערטען סכום דעוויזען ד. ה. די איבעריגע 50 פראצענט, וועלכע זיי האבען געוואלט בעקומען ערשט אין דריי חדשים ארום, וואס שייך דעוויזען אויף באטוועל רויהשטאף, האבען די הענדלער בע־קומען א טייל דעוויזען אויף די מערק אין אפריל פאקטורען און אין משך פון די נאהענטסטע וואכען וועלען זיי בעקומען אויף די איבעריגע פאקטורען.

די דאזיגע ערלעדיגונג דורך דער דעוויזען-קא־מיסיע ווערט אין די קרייזען פון מיטעלען רויה־שטאף האנדעל בעטראכט פאר א ענטשפאנונג אויף דעם רויהשטאף מארק.

---

6 טויזענד זל. נעמט א „מאכער"

פאר „גוט-מאכעז" איז דער איזבא סקארבאווא

נעכטיגער פראצעס פון א מאכער מיט א מעקלער אין לאדזער קרייז-געריכט

די פלאג פון דעם מין „מאכערס", איז שוין אין לאדז אנ'אלטע. די דאזיגע „זאגער'ס" און „מאכער'ס" מעהרען זיך ווי שוואמען נאך א רע־גען. זיי, די מאכער'ס, ווייסען צו ווען צו געהען, וועמען אונטערצוקומען, ווי אזוי פריהער שלעכט צו מאכען, כדי מ'זאל דערנאך האבען א געלעגענהייט „גוט צו מאכען".

אט אזעלכע „גוט מאכער'ס" האבען זיך בשעתו געיאוועט צו דער דירעקציע פון דער פירמע „פאוו־זא" א בעאמטער פון דער פינאנץ-קאמער, האט ביט א טאג פריהער געהאט קאנפיסקירט די האנ־דעלס-ביכער און צוגענומען פערשידענע דאקו־מענטען.

צומארגענס נאך דער רעוויזיע, האט א געוו־עזער קוזשמירסקי אנגעקלינגען צום דירעקטאר פון דער פירמע „פאוו" ה' יאקוב לאסקאווסקי און איהם ערקלערט אז ער האט א פשיאטשעל אין דער איזבא סקארבאווא, וועלכער איז גרייט פאר א געוויסע בעלוינונג, צוריק ארויסצוגעבען די בי־כער און די דאקומענטען. דער דירעקטאר לאסקאוו־סקי האט זיך אפגערעדט צו טרעפען מיט דעם בע־אמטען אין דער צוקערניע „עספלאנאדא".

דא ביים טישעל, האט קוזשמירסקי בעקענט לאסקאווסקין מיט הענקלען. ביים געשפרעך, האט הענקעל פערלאנגט שכר טרחה 6 טויזענד זל. ד. ה. פאר צוריקבריינגען די ביכער, רעכנונגען און אנדערע דאקומענטען. הענקעל האט דערביי בעמערקט, אז ער איז א בעאמטער פון דער אינ־פארמאציע-אפטיילונג ביי דער וואיעוואודזטווע.

היות ווי לאסקאווסקי האט אליין נישט געקענט דעצידירען וועגען דער געפאדערטער סומע, האט ער זיך פערשטענדיגט מיט דעם אינהאבער פון דער פירמע „פאוו" ה' מאקס זעלוואר, וועלכער איז גע־קומען אין קאנטאקט מיט הענקלען, און צום סוף האט ה' זעלווע מסכים געווען צו געבען 6 טויזענד זל. פאר צוריקציהען די ביכער און דאקומענטען, האבענדיג א חשד, אז הענקעל איז נישט קיין בע־אמטער, אז דער בחור איז א געוועהנליכער שאנטא־זשיסט, האט ער עס מיטגעטיילט דעם אויספארשונגס אמט.

ה' זעלווע איז צומארגענס געקומען מיט הענק־לען אין דער צוקערניע אויף פשעיאזד 6, צוזאמען מיט זיי איז אויך געווען דער פערמיטלער רפאל סטריקאווסקי.

ווען זעלווע האט אויפגעציילט דאס געלד, און הענקעל האט עס בעוואלט לייגען אין דער קעשענע אריין, איז פון צווייטען טישעל צוגעקומען א פא־ליציי־אגענט און דער גאנצער עסק איז „אויסגע־שיט" געווארען. ביידע: דער „מאכער" און דער מעקלער זענען ארעסטירט געווארען. שפעטער זע־נען זיי געגען קויציע בעפרייט געווארען.

נעכטען זענען זיי געשטאנען פארן געריכט. ביידע זענען זיך נישט מודה.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען מארגען פרייטאג.

אויסגעמיטען אנ'אלגעמיינעם שטרייק

פון 2500 וועבער-כאלופניקעס אין זעלאוו

פאבריקאנטען וועלען מעהר נישט נעמען קיין פויערים אין די פאבריקען

(א) אויף אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג פון די וועבער-כאלופניקעס אין זעלווו איז בעשלאסען גע־ווארען, צו פראקלאמירען אנ'אלגעמיינעם שטרייק און אז די 2500 וועבער-כאלופניקעס פון זעלווו זאלען ווארפען די ארבייט.

די סיבה איז דאס, וואס די פאבריקאנטען האבען געוואלט רייסען די בידאיצטיגע לוינען. דער עיקר האנדעלט עס זיך אבער אין דעם, וואס די זעלעווער פאבריקאנטען נעמען צו פויערים פון די דערפער פאר קלענערע לוינען.

אויף דער קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינ־ספעקטאר האבען די פאבריקאנטען אונטערגעשרי־בען א פערפליכטונג, נישט צו צונעמען קיין פויע־רים פון די דערפער, דערמיט איז די סכנה פון אנ'־אלגעמיינעם שטרייק בעזייטיגט געווארען.

—*×*—

פערהיטען פון א שטרייק

פון די סעזאן-ארבייטער אין פאביאניץ

(א) אין פאביאניץ איז אויסגעבראכען א קאנ־פליקט צווישען די סעזאן-ארבייטער מיט דער שטאט פערוואלטונג. די סעזאן-ארבייטער האבען פער־לאנגט, צו פערברייטערן די עפענטליכע ארבייטען אויף 4 ביז 5 טעג אין דער וואך און צונעמען נייע ארבייטער.

דער שטאט-פרעזידענט האט ערקלערט, אז די ארבייט וועט פערברייטערט ווערען אויף 4 ביז 5 טעג אין דער וואך, וואס שייך דאס פערגרעסערן די ארבייטען, איז דער קרעדיט 131 טויזענד זל. שוין אויסגענוצט געווארען אויף בריקירען 20 גאסען א. אנד. נאך די איצטיגע ארבייטען וועלען נאך ווערען בעשעפטיגט 100 ארבייטער.

אראפגעפאלען פון טראמוואי

צעבראכען די הענד און געשפאלטען דעם קאפ

(א) אויף 11 ליסטאפאר גאס, איז אראפגעפאלען פון טראמוואי יאן וואלטשאק פון קאנסטאנטין. ביי וואלטשאק'ן זענען צעבראכען געווארען די הענ. און געשפאלטען דעם קאפ.

אויסגעגאסען א ביטעל ווישניק

און פערוואונדעט א פרוי

(א) יאדוויגא קאוואלסקא איז געגאנגען אויף סאווינסקיעגא גאס מיט א ביטעל ווישניק. פלוצים האט דער ביטעל אויסגעריסען און פון די שטי־קער זענען ביי איהר צעקאלעטשעט געווארען דאס פנים, הענד און פיס, די פאגאטאוויע האט זי אפ־געפיהרט אין שפיטאל.

Dr. med. H. LUBICZ

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר הויט, העגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 32-141

עמפאנגס-שעה'ן 8-10. 12-2 און 5-8 אווענד

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דירי. דוד צעלטייסטער.

נאך 8 געציילטע טעג קענט איהר האבען די מעגליכקייט צו זעהן דעם בערימטען אמעריקאנער סטאר, דעם ליבלינג פון לאדז

פסח'קע בורשטיין

היינט, דאנערשטאג, 9 אווענט

אין זיין נייעסטען אמעריקאנער מוזיקאלישער קאמעדיע

„דער בלאנדער ציגיינער"

וואס איז געשפילט געווארען איבער 200 מאל אין אמעריקא מיט אנ'אויסערגעוועהנליכען ערפאלג. מיט'ן אנטייל פון

באדיא קארעבי און יעקב פישער

ווי אויך אנ'ערשטקלאסיגער געקליבענער ארטיסטען - אנסאמבל.

דיר.: דוד בייגעלמאן.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

ערב א שטרייק פון די צופאהר-טראמוואיען

היינט וועט אנגענומען ווערען א בעשלוס

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האבען די ארבייטער פון די צופאהר-טראמוואיען ארויס־געשטעלט דער דירעקציע א רייה פאדערונגען.

נעכטען האבען די ארבייטער - דעלעגאטען בע־קומען א תשובה, אז די דירעקציע ווארפט אפ אלע ארויסגעשטעלטע פאדערונגען.

אין שייכות מיט דעם אפזאג, ווערען אויף היינט גערופען צוויי מיטינגען אין לאקאל פון קלאסען־פערבאנד (נארוטאוויטשא 50). ס'איז זעהר מעגליך, אז אויף די מיטינגען וועט אנגענומען ווערען א בע־שלוס צו פראקלאמירען א שטרייק פון די צופאהר־טראמוואיען.

געענדיגט דער אקופאציע-שטרייק

אין שאץ'ס פאבריק

ארבייטער ציהען צוריק די בעשולדיגונג געגען בעאמטען

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האבען די ארבייטער פון דער פירמע שאץ (6-טער שערפיען 63) ערקלערט אנ'אקופאציע - שטרייק. די ארביי־טער האבען פערלאנגט, אז די פירמע זאל בעזייטי־גען א בעאמטען, וועלכען זיי האבען בעשולדיגט אין מאנגעל זיין אנ'ארבייטערין. מחמת דעם, וואס דער בעאמטער איז פון געריכט רעהאביליטירט געווארען.

איז די פירמע געווען געצוואונגען איהם צוריק צו נעהמען דעם פאסטען. אויך דער ארבייטס-אינספעק־טאר האט אין דעם פאל נישט געוואלט אינטערווע־נירען.

נעכטען האבען די ארבייטער איבערגעריסען דעם שטרייק און צוריק אויפגענומען די ארבייט.

קייז ארץ-ישראל

גרופענווייז און אינדיווידועל. ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען. פינקטליכע בעהאנדלונג.

ים-אויספלוגן לאנדאן-אמסטערדאם דעם 7/7-16/7 פון 210 זל.

„פיארדי-נארוועני" דעם 19/7-30/7 פון 330 זל.

אויסלענדישע הנחה-און קורצייט-פעסער. פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט" אויספליגען און רייזעס קיין רוסלאנד. ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען

אינפארמאציעס ערטיילט

דאס יודישע רייזע-ביורא

Union Lloyd

Piotrkowska 42, tel. 107-87.

היינט — א זיצונג

פון שטאטישען ביירא

היינט קומט פאר אין שטאט-ראט א זיצונג פון שטאטישען ביירא. ס'וועלען בעהאנדעלט ווע־רען פערשידענע פראגען, ווי: בודושעט אויפ'ן יאהר 1936-37, הלואה אויף עפענטליכע אר־בייטען א. אנד.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: ס. קאן (פלאץ קאשטשעלני 8), א. באהנמיל (פאמארסקא 12), וו. וואגנער (פעטריקאווער 67), י. זאיאנטשקיעוויטש (זשעראמסקיעגא 37), ז. נארטשעוצקי (פושעיאזד 59), מ. עפשטיין (פעטריקאווער 225), ז. שימאנ־סקי (פושעגדזאלניאנא 75).

קורס פאר פערקויפער אין דעטייל-געשעפטען

ביי דער האנדעלס-קאמער אין פ. י. גע־עפענט געווארען א ספעציעלער קורס פאר פערקוי־פער אין דעטייל-האנדעל. אויך איצט נאך דער וואקאציע וועט דער דאזיגער קורס פערברייטערט ווע־רען, ווער ס'וויל זיך פערשרייבען צו דעם דאזיגען קורס דארף זיך דעקלארירען.

צום אויפרייס אין קינרוס'עס זאדע-וואסער-פאבריק

אין שייכות מיט דעם אויפרייס אין קינרוס'עס זאדע-וואסער-פאבריק, נארוטאוויטשא 18 בעת וועלכען דער אינהאבער איז אומגעקומען, ווערט איצט געפיהרט אנ'אויספארשונג וועגען די סבות פון דעם אויפרייס.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע אין יולי

(א) דעם 14 און 15 יולי ה. י. אמטירט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז-שטאט 1.

עס דארפען זיך מעלדען די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1915 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט געשטעלט צו דער איבערזיכט, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט און וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען אויפפאדערונ־גען פון דער סטאראסטווע.

דעם 23 און 24 יולי ה. י. אמטירט אויף פעטריקאווער 165 א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז-שטאט 2.

עס דארפען זיך מעלדען די זעלבע יאהר־גענג — די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי-קאמיסאריא־טען, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפ־פאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון ציינער און יאסלעס

Piotrkowska 164 tel 114-20

פּרעסע-קאָנפערענץ ביים נייעם צייטווייליגען שטאָט-פּרעזידענט מ. גאַדלעווסקי

אין לאָקאַל פון לאָדזער שטאָט-ראַט איז נעכטען 6 אַ זייגער אָוונט פאָרגעקומען אַ פּרעסע-קאָנפערענץ, איינגעאָרדענט דורכ'ן נייעם צייטווייליגען שטאָט-פּרעזידענט מיקאָלאַי גאַדלעווסקי, כדי זיך צו שטעלען אין פאַרבינדונג מיט דער היגער פּרעסע, וועלכע איז דער אויסדרוק פון דער עפענטליכער מיינונג פון לאָדז.

אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט די שעף-רעדאַקטאָרען פון אַלע היגע צייטונגען, פּרעז. גאַדלעווסקי, וויצע-פּרעזידענט קאָזלאָווסקי, דירעקטאָר קאַלינאָווסקי און דער פּרעסע-רעפערענט פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט — רעד. וואָיטינסקי. דירעקטאָר פון „פּאַט" רעד. וואַגנער, פון „נייעם פאָלקסבלאַט" איז געווען פאָרטרעטען רעד. ח. י. בזשעסטאָווסקי.

פּרעזידענט גאַדלעווסקי האָט געהאַלטען אַ לענגערן רעפעראַט געווידמעט די ווירטשאַפטליכע פראַגען פון דער שטאָטישער זעלבסט-פערוואַלטונג.

הגם פּרעז. גאַדלעווסקי האָט אין אָנהויב אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז ער קלויבט זיך נישט צו האַלטען קיין עקספּאָזע, האָט ער פונדעסטוועגען אין משך פון אַ שעה-צייט בעוויזען אַלזייטיג אַרומצונעהמען און צו בעלויכטען אַלע ווירטשאַפטליכע, הילף, און שוץ און קולטורעלע פראַגען פון לאָדזער שטאָטישען לעבען, דערביי האָט דער נייער צייטווייליגער פּרעזידענט אַרויסגעוויזען, אַז ער איז אויסגעצייכענט בעהאַוועוט אין אַלע אָפּצוויי- גען און פּראָבלעמען פון דער לאָדזער זעלבסטפערוואַלטונג. ס'איז אינגאַנצען אַ יאָהר צייט, ווי דער פּרעז. גאַדלעווסקי געפינט זיך אין לאָדז, און דאָך האָט ער אין דער קורצער צייט בעוויזען אַריינ- צודרינגען אין אַלע ווינקלען פון שטאָטישען לעבען זיך צו בעקענען אויסגעצייכענט מיט דער לאַגע אין שטאָט אין די פערשידענסטע צייטען, און אַרויסגעוויזען אַ זעלטענע אָריענטירונג אפילו אין די פערפּלאָנטערסטע און שווערסטע אויפגאַבען און פערלאַנגען פון דער שטאָטישער ווירטשאַפט.

דער פּרעזידענט האָט אָנגעהויבען פון דער לאַגע אין שטאָט אין דער פאַר-מלחמה-צייט, האָט געגעבען אַן אויסשעפליכען איבערבליק איבער דער צושטערענדער אַרבייט, וואָס די צאַרישע אָקופּאַנטען האָבען אין יענער צייט געפיהרט אין לאָדז, נאָר אַ דאַנק דער פּריוואַטער איניציאַטיוו האָט די שטאָט דערגרייכט אַ בעהעריגע ענטוויקלונג.

רעדענדיג וועגען דעם געזונד-צושטאַנד אין לאָדז פון דער פאַר-מלחמה-צייט, האָט דער פּרעז. אָנגעוויזען, אַז אין קאַמף מיט די פערשידענסטע קראַנקהייטען האָט אויך געשפּילט אַ ראָל די פּריוואַט-איניציאַטיוו, פון וועלכער ס'איז געבליבען אַלס אָנדענק די שפּיטאָלען, וואָס זענען אויסגעבויט געוואָרען דורך פּאָזנאַנסקי און קאָנשטאַט.

ווייטער האָט דער פּרעזידענט זיך אָפּגעשטעלט אויף דער אַרבייט פון דער לאָדזער זעלבסטפער- וואַלטונג אין דער צייט פון דער מלחמה און פון דער צייט פון זעלבסטשטענדיגקייט.

אויסרעכענענדיג אַ רייהע געביטען וואָס זענען דורך דער שטאָטישער זעלבסטפערוואַלטונג אַרויס- געריקט געוואָרען אין פאָדערגרונד פון איהר טע- טיגקייט, האָט דער פּרעזידענט זיך אָפּגעשטעלט און אונטערגעשטראָכען די פערדינסטען פון פערשטאָר- בענעם ד"ר סטעפאַן קאָפּטשינסקי פון שול-וועזען, און פערשטאָרבענעם ד"ר שטערלינג פון געזונד- הייטס-וועזען.

דער פּרעזידענט האָט אויך אויסגערעכענט אַלע ווירטשאַפטליכע, קולטורעלע און געזעלשאַפטליכע פראַגען, מיט וועלכע די שטאָטישע זעלבסטפער- וואַלטונג פערנעהמט זיך ביז'ן היינטיגען טאָג, זעהר ברייט גערעדט וועגען קאַנאַליזאַציע און וואַסער-לייטונג-אַרבייטען, וואָס ווערען געפיהרט וועגען אויסבעסערן די אַפּ-אָוויזאַציע פון דער שטאָט אין די ווינטער-חדשים, וועגען רעגולירען די טאָרג און האַנדעלס-פּלעצער, וועגען דער פלייש-בערזע און רעגולירען די שטאָטישע שחיטה.

אין זיינע אויספיהרונגען האָט דער פּרעזידענט, פערשטעהט זיך, צוגעזאָגט מיטצווירקען צו דער אַדורכפיהרונג פון אַלע נויטיגסטע אויפגאַבען פון דער שטאָטישער זעלבסטפערוואַלטונג.

צום סוף האָט דער רעד. אַדיו. סטיפּולקאָווסקי געדאַנקט אין נאָמען פון אַלע פּרעסע-פאָרשטע- הער דעם נייעם צייטווייליגען פּרעזידענט פאַר זיינע אינטערעסאַנטע אויספיהרונגען.

די ליקווידאַציע פון „אָפּאַדר-אשטש" אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור"

ווי מיר האָבען שוין נעכטען בקיצור מיטגע- טיילט, איז אין האַנדעלס-געריכט פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען פון דער „ווידזע- ווער מאַנופאַקטור" וועגען שליסען אַן אָפּמאַך.

די בעפולמעכטיגטע פערטרעטער פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור", די אַדוואָקאַטען הילאַרי שטיקגאָלד און יוסף ווייצמאַן האָבען פּראָפּאָנירט פאָלגענדע אָפּמאַך-בעדינגונגען:

1) „נישט-פּריווילעגירטע בעלי-חובות, אַ חוץ חובות פון „באַנק פּאָלסקי" און די חובות, וועלכע שטייגען נישט איבער די סומע פון 1000 זל. ווע- רען רעדוצירט ביז 40 פּראָצענט פון דער סומע. 2) בעלי-חובות ווי „באַנק פּאַלסקי" און די, וועלכע שטייגען נישט איבער די סומע פון 1000 זל. וועלען רעגולירט ווערען פולשטענדיג. 3) אַלע חובות וועלכע געניסען פון פּריווילעגיעס צוליבן בעזיצען אייגענטום-אָבליגאַציעס וועלען רעגולירט ווערען אין גאַנצע 100 פּראָצענט.

4) חובות פון ענגלישע באַנקען, ווי אויך פון וואַרשאָווער האַנדעלס-באַנק, געניסען פון דער פּריווילעגיע צוליב'ן בעזיצען משכון-אָבליגאַציעס, וועלען רעגולירט ווערען אויף 90 פּראָצענט פון די חובות.

אַנדערע חובות, אַ חוץ פערשידענע באַנק- חובות, געניסען פון דער פּריווילעגיע צוליב'ן בע- זיצען משכון-אָבליגאַציעס, ווערען רעדוצירט ביז 66 פּראָצענט.

אויף צו בעצאָהלען די חובות, וועלען אַלע בעלי-חובות, אַחוץ 15 וויכטיגסטע — בעקומען מזומן-געלד. און אַזוי, די בעלי-חובות, וועלכע שטייגען נישט איבער די סומע פון 1000 זל. וועלען בעקומען דאָס געלד אַמשפּעטעסטענס נאָכ'ן אָפּלויף פון אַ יאָהר. פון טערמין פון בעשטע- טיגען דעם דאָזיגען אָפּמאַך. די איבערגעבליבענע בעלי-חובות — אין 5 גלייכע יעהרליכע ראַטעס, פון וועלכע די ערשטע איז צאָהלבאַר אין משך פון אַ יאָהר נאָכ'ן בעשטעטיגען דעם דאָזיגען אָפּ- מאַך אָהן פּראָצענטער און קאָסטען.

די איבעריגע 15 בעלי-חובישע פירמעס, בע- קומען אויף צו דעקען זייערע חובות אָבליגאַציעס פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" וועלכע זענען פערזיכערט אויפ'ן ערשטען אָרט פון דער היפּאָ- טעקען-ליסטע פון אַלע בנינים, וועלכע זענען דאָס אייגענטום פון דער „ווידז. מאַנופאַקטור".

כדי צו ערמעגליכען דער „ווידז. מאַנופאַקטור" צו רעקאָנסטרואירען איהרע אומזאַץ-קאַפּיטאַלען, ווערט אויף צו בעצאָהלען די אויסגערעכענטע חובות אַרויסגעלאָזען ווערען אַ ספּעציעלע עמיסיע-אָבלי- גאַציע, וועלכע וועט געדעקט ווערען נאָך דעם אָפּ- לויף פון 3 יאָהר מיט אַ חודש פון טערמין פון בעשטעטיגען דעם דאָזיגען אָפּמאַך דורכ'ן קרייז געריכט און וועט דויערען 22 יאָהר

נאָך אַ לעבהאַפטען מיינונגס-אויסטויש פון דער מעהרהייט בעלי-חובות (92 פּראָצ.) איז אָנגע- נומען געוואָרען דער דאָזיגער אָפּמאַך.

אויפּפלוגען קיין
יוגאָסלאַוויען,
רומעניען,
בולגאַריען,
טערקיי
מיט דער מעגליכקייט צו פערקירצען אָדער פערלענגערן דעם אויפענטהאַלט.

אינדיווידועלע רייזעס
אין טשעכאָסלאָוואַקיי, עסטרייך, יוגאָ- סלאַוויען און רומעניען.

פערקויף פון קאָמפּענסאַציע- אַקרעדיטיוון.

„אָרביס" פּיעטריק. 18, טעל. 249-40.

איבערגעפאָהרען 2 יוד. פרויען

איינע פון אַן אויטאָ — די צווייטע פון אַ ראָווער

(א) אויף נאָוואָמיעסקאַ 12 איז די 60-יאָה- ריגע ריזעל פעלדבריל (פון לאַנגיבעק) איבער- געפאָהרען געוואָרען פון אַ ראָווער. זי האָט צו- בראָכען אַ פוס און פערוואונדעט די האַנד.

* * *

אויף רוג פּאַדלעשנע און לאַנקאָווע, איז נעכטען איבערגעפאָהרען געוואָרען פון אַן אויטאָ די 42-יאָהריגע מלכה אַטוואַצקאַ (זשראָמסקיעגאָ נ' 75). די פרוי האָט בעקומען אַ מח-ערשיטערונג.

מעסער-שטעכעריי

(א) בעת אַ געשלעג אויף דער כראַבושינסקאַ גאַס, איז נעכטען צעשטאָכען געוואָרען דער 38 יאָהריגער זיגמונד טלוטשאַק, פון קראַנצאַווא 11. דער „העלד" סטאַניסלאַוו זשעמבאַ פון ניי ראַקיטשי איז אַרעסטירט געוואָרען.

קליינער פעליעטאָן

פלענער, פלענער.

— אַלזאָ — זאָגט שמיל-שמעלקי — דערצו מוז מען לעבען אינם 20-טען יאָרהונדערט, דערצו מוז מען אויסמאַכען, ווי רופט מען עס, קולטור און ציוויליזאַציע, אַז מ'זאָל איצט בעדאַרפען צו טראַכ- טען, וואָס מען בראַוכט צו טון מיט דעם ביסעל יודען...

און פלענער — זאָגט שמיל-שמעלקי — מעהרען זיך ספּעציעל ביי אונז אין פּוילען, און וואַקסען, לא עלינו, אַזוי ווי די שוועמלעך נאָך אַ רעגען...

קומט למשל, דער „אָרענדאַווניק" און זאָגט, אַז דער בעסטער פּלאַן איז צו סטעריליזירען דעם פירטע- האַלבען מיליאָן יודען, און דאַן, אַז זיי וועלען נישט קאָנען האָבען קיין קינדער, וועלען זיי דאָך ממילא אויסשטאַרבען — מיינע שונאים!

קומט ווידער אַ פּויזנער חכם פון בידגאָשטש מיט אַזאַ מין גענאַנקען-פּלאַן — אַז מ'זאָל ביי די יודען אָפּנעהמען די פּוילישע בירגערשאַפט, קאָנ- פיסקירען די פערמעגענס, און לאָזען זיי אויסגעהן פון הונגער — וועט מען זיי במילא פּטור ווערען...

אָבער — אָט קומט דער קראָקאָווער סאָלידער און געלאַסענער „טשאַס" אויך מיט צוויי פרומע גלהים ראָזמוואַראָווסקי און קאָוואַלסקי בעמוח'ט (וואו אַ קאָוואַלסקי — מעג ער אונז אויסגעטרו- קענט ווערען!) קומט אָט דער „טשאַס" און ברענגט אַ פּראָיעקט אָפּצושמד'ן די יודען, וועלען זיי דאָך ווערען... אָרענטליכע מענשען!

עס שווירבעלט און גריבעלט מיט פלענער, אַז עס שווינדעלט אויך פאַר די אויגען...

אָבער — ווען מ'פרעגט מיך האָב איך דאָך בלויז איין פּלאַן, דעם ריכטיגען פּלאַן און אויסוועג און דאָס וואָלט, דאַכט זיך, בעסער געמאַכט די לאַ- גע. ווי דהיינו, אַז — מ'זאָל די דאָזיגע אַלע פלענער נעמען, אַריבערשיקען אויף „ערהאָלונג" אין קאַכאַ- נובעק, אָדער אין טוואָרקע...

ס'וואָלט זיי זיכער גוט געמאַכט.

נו, און וואָס שייך די פלענער, פון דעם וואו- אַהינצושיקען די יודען — צי קיין ארץ ישראל צי קיין בירא-בידזשאַן, צי קיין עקוואַדאָר, צי קיין אַבי- סיניען — וואָס שייך אָט די אַלע פלענער, זייערע האָב איך אויך אַן אינטערנאַציאָנאַלען און רעאַלען קאָנטראַ-פּלאַן, וואָס איז, לויט מיין מיינונג אי שכלי- דיג, אי יושרדיג!

— כ'מיין, אַז עס וואָלט געווען אַ פּלאַן — זאָגט שמיל-שמעלקי — אַז אַנשטאָט די קעפּ זיך צו ברעכ- כען פאַר אונזערטוועגען, זאָלען זיי בעסער זייערע ענדעטשאַנע קעפּ צוברעכען פאַר זיך גופא... און אַנ- שטאָט זיי זאָלען אונז פערזאָרגען מיט פלענער, וואו- אַהין-אַליין מיר זאָלען פאָהרען אין דער וועלט, איז מיין פּלאַן, אַז זיי אַליין זאָלען אונז געזונדערהייט באַהרען וו' קעבענע-טשאָרטו-מאַטערי, און ברעכען דענט און פיס און גניק — ונאמר אמן!

שמילשמעלקי

D-r. med.
HALTRECHT
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט-, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן
פּיעטריקאָווער 161, טעל. 245-21
פּראַקט דריטער שטאָק
פון 11 פריה ביז 3 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 11 ביז 1 מיטאָג
פאַר פרויען אַ בעזונדער וואַרטע-זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזן

ר. איזראַעל

אויסגעלייטערטע נשמות

סענסאַציאָנעל שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

71

— נו, הערט ווייבער, וואָס עס קען אַ פלאַטקאַר קע? צאָ יאַ נאַ פּאַנאַ ,טאָ פּאַן נאַמיע.

— נו שוין, נו שוין, האָבען זיך אָנגערופען עטליכע ווייבער מיט אַמאָל, וואָס האָט זי איהן געריהרט די קרוין פון קאָפּ.

דאָס געשפּרעך פון די ווייבער איז איבערגע- ריסען געוואָרען צוליב דעם וואָס אין גאַס האָט זיך בעוויזען אַ גלאַנצענדיגער גרין-געפאַרבטער אויטאָ, די רעפלעקטאָרען פון די צוויי גרויסע לאָמ- פען האָבען בעלויכטען דעם ברוק. אָבער אין דער לופט געוואָרען נאָך מעהר פינסטער. דער אויטאָ וואָלט פערשטעהט זיך נישט געמאַכט קיין שום איינדרוק. ווען ער וואָלט גלייך אַדורכגעפאָהרען די גאַס, אָבער ער האָט זיך אָפּגעשטעלט נעבען דעם הויז וואו די צוויי ווייבער האָבען זיך נאָר וואָס צוקריגט, אַלע ווייבער האָבען זיך אויסגע- שטעלט פון די שכנות'דיגע הייזער זענען אויך צוגע- קומען אַנדערע פרויען, עטליכע וועב-שטוהלען האָ- בען זיך אָפּגעשטעלט און אין די פענסטער האָבען זיך בעוויזען די וועבערס מיט אָהן אַ היטעל און ווער מיט אַ קאַפּעל אויפ'ן קאָפּ, מיט אויפגעשפּילטע העמדער פון וועלכע מ'האָט אַרויסגעזעהן די בע- האַקטע ברוסט - קאַסטענס, מיט אַרויסגעשאַרצטע אַרבעל, וועלכע האָבען געוויזען די אויסגעדאַרטע הענד; אַרום דעם אויטאָ האָבען זיך פערזאַמעלט עטליכע צעהנדליג קינדער, וועלכע האָבען נישט אויפ- געהערט צו לאַרמען און טומלען.

— שטילער ממזורים, האָט חיה די גראָבע אויס- געשריגען ,זיי לאָזען נישט אַ וואָרט הערען.

— וואָס האָט זי דאָ צו הערען האָט זיך אָנגערו- פען אַ יונגערמאַן, וועלכער איז געשטאַנען אָן אַ זייט דערווייל איז נישטאָ וואָס צו הערען און וואָס צו זעהען.

דער שאָפער האָט דערווייל געעפענט דאָס טי- רעל פון אויטאָ און פון דאָרט איז אַרויס אַן עלע- גאַנטער הער מיט אַ יונגער דאַמע.

— אַמעריקאַנער, פון אַמעריקאַ, האָט מען גע- הערט פון אַלע זייטען...

— דאָס איז צו רבקה'ן זי האָט זיך געריכט יעדען טאָג, אַז מ'זאָל צו איהר קומען פון אַמעריקאַ.

— מען זעהט דאָך, אַז ער איז ענליך צו רבקה'ן, דאָס מוז זיין איהר ברודער.

— זי האָט נישט קיין ברודער אין אַמעריקאַ, האָט אַן אַנדערע יידענע געזאָגט, נאָר אַ שוועס- טער, דאָס מוז זיין איהר שוועסטער.

דער מאַן וואָס איז אַרויס פון אויטאָ האָט זיך אַרומגעקוקט אין אַלע זייטען ,מ'האָט בעמערקט, אַז דאָס וואָס זיין אויג האָט אַרומגענומען אין דעם ערשטען מאָמענט איז אַ נייעס, אַז ער האָט נאָך געזעהן אַזאַ בילד ווי ס'האָט מיט זיך איצט פאָרגע- שטעלט דאָס שמאָלע באַלוטער געסעל, נאָך קיינ- מאָל נישט געזעהן. ער האָט זיך איבערגעקוקט מיט דער דאַמע און געשמייכעלט, דאַן האָט ער זיך געווענדעט צו דעם קופּקעלע פרויען, וועלכע זענען אַרומגעשטאַנען צו איהם געשטאַנען אויף אַ פּשוטען יודישען לשון.

— וואו וואוינט דאָ מאיר ראַכוורעגער.

— אַ בראָך איז מיר, האָט אויסגעשריגען רבקה, וועלכע איז גראָד אַראָפּגעקומען פון איהר שטוב ווייל מ'האָט איהר מיטגעטיילט, אַז איהר ברודער אָדער איהר שוועסטער גאָר איז געקומען פון אַמעריקע, אַ בראָך איז מיר, ס'איז דאָך גאָר צו מאיר'ל חסיד מיט דער פערשלאַכטער מיב- דעל, ס'איז דאָך גאַרנישט צו מיר. דער שמאָדער האָט דאָס הצלחה, עס שוימט איהר און רינט איהר פון אַלע זייטען.

דער „אַמעריקאַנער" האָט געשמייכעלט, אַזוי ווי ס'וואָלט איהם געפעלען געוואָרען די דאָזיגע רייד.

— זיין זי שוין שטיל רבקה האָט מען זיך אָנגערופען, זי זענען שוין מקנא מינדלען און ווייסען נאָך נישט צי ס'איז דאָס וואָס מקנא צו זיין.

מקנא איז שוין יאָ פאַרהאַן צו זיין, האָט דער כלומרשטער אַמעריקאַנער זיך אָנגערופען, אָבער פון מקנא זיין האָט מען דאָך גאַרנישט, דערווייל האָט נאָך קיינער נישט געהאַט געזאָגט וואו ס'- וואוינט מאיר ראַכווערגער, אַנשטאָט דאָס צו זאָגען האָבען די ווייבער צווויסען געגעבען מינדלען, וועלכע איז אַראָפּגעקומען צו לויפען באמת א פערשלאָכטע און שמוציגע, מיט דער שירץ אויפ- געהויבען און איינגעלעגט אין די זייט, דאָס שיי- טעל פערוקט אָן אַ זייט, מ'האָט איהר געמאַכט א „וואַרע" און אַדורכגעלאָזען דורך דעם געזעמעל בענשען צו די אַמעריקאַנער, זי האָט אויפגעמאַכט ברייט די אויגען אַזוי ווי זי וואָלט נישט געוואָלט גלויבען, אַז דאָס זענען די דאַמע און דער הער געקומען צו איהר. זי האָט אויך זיי לאַנג געקוקט און, בשום אופן נישט געקענט פערשטעהען, וועו דאָס איז, נישט זי און נישט איהר מאַן האָבען אימיצען ערגעץ פון אַמעריקע, און נישט זי האָט אפילו געהאַט וועלכען ס'איז קרוב אין אַמעריקע.

אויף די אָנגעקומענע האָבען, זעהט אויס, נישט דערקענט מינדלען, ווייל זיי האָבען נישט גע- זאָגט קיין שום אויפמערקזאַמקייט אויפ'ן צוקער- מיני פון מינדעל ראַכוורעגער.

דאָס איז מאיר ראַכוורעגערס ווייב, האָט זיך אָנ- גערופען איינע פון די יודענעס.

דער הער איז צוגעגאַנגען צו דער פערשלאָ- כטער יודענע און געזאָגט.

— איז אייער מאַן נישט אין דערהיים?

— ניין, ער איז נישטאָ, ער איז שוין געקומען פון דער אַרבייט און איז איצט געגאַנגען אין דער חברה אריין, אויב איהר ווילט קען איך איהם רופען.

— געוויס וויל איך, איך דאַרף איהם האָבען.

— וואָס זאָל איך איהם זאָגען, ווער איז געקומען

דאָס האָט מינדעל געפרעגט פאַר נייגיריגקייט, ווייל זי האָט געוואָלט וויסען ווער דאָס איז און וויפיל געלד ער האָט געברענגט.

— ער וועט מיך נישט קענען, ער ווייס נישט ווער איך בין. איך האָב צו איהם אַ געשעפטליכען ענין. אַנ'ענין וואָס ליגט אין זיין אינטערעס און וואָס וועט איהם ברענגען זעהר פיל געלד.

מינדעל האָט דערהערט געלד איז זי געוואָרען אַ גאָר אַנדער מענש.

— געהט אַריין צו מיר אין שטוב, איך בעט אייך, איך וועל נאָר צולויפען צו דער חברה און וועל איהם באַלד אַהיימברענגען.

די געקומענע האָבען גערן אָנגענומען די איינ- לאַדונג אַריינצוגעהען אין שטוב, ווייל דאָס צוזאַ- מענלויף אויף דער גאַס איז געווען צו גרויס.

(המשך קומט)

פארק „העלענאוו" טעל. 209-32
זונטאג, דעם 12-טען יולי, 8.30 אווענד
געזעגנונגס-קאנצערט
פאר'ן אבפאהרען קיין אויסלאנד

ADA SARI

קאלאראטור-זינגערין פון וועלט-רוהם.
איינטריט אין פארק 2 נאכמיטאג. 4 א זייגער נאכמ. וועט צושפילען **א סימפאנישער ארקעסטער.**
איינטריטס-בילעטען צום פרייז פון 1.09 זל. זאווי 2.20 זל. אויף ספעציעלע זיץ-פלעצער און אין פארפערקויף צום פרייז פון 75 גר. ביז שבת איינשליסליך פערקויפט די קאסע פון פילהארמאניע, טערקישע צוקערניע (פיטריקאווער 12), ווי אויך די קאסע פון פארק „העלענאוו".

א שטורם אין א גלאז וואסער...
און דאך רייסט ער מיט בוידעז און ס'פליהען דעכער

(א) נעכטען נאכמיטאג, נאך דער גרויסער היץ, האט זיך דער הימעל פערוואלקענט, און עס האט א בלאז-געטון א ווינד. דער ווינד, וואס האט ס"ה געדויערט איין מינוט, האט אין די האלעס אויף גייער'ס מארק אוועקגעריסען דריי בוידען און זיי אוועקגעטראגען אויף צוויי שטאק הויך. די דעכער פון די בוידען זענען אוועקגעטראגען געווארען ביז דער וואלטשאנסקא גאס. צום גליק האט קיינער נישט געליטען.

זעלבסטמארד צוליב א פאמיל-יען-סכסוך

(א) אין איהר אייגענער וואוינונג (בעמא 11) האט זיך פערסמ'ט די 31 יאהריגע מיכאלינא קי-ראוווסקא, אין א האנגנסלאזען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די סבה — א פא-מיליען-סכסוך.

פון בעקער-צעך

אלס „סטארשע" פון בעקער-צעך איז גע-וועהלט געווארען ה' קלמן צחיליך.

תיקון תעות

אין נעכטיגען בעריכט פון דער קאנסטיטואירענדער זיצונג פון בעקער-צעך, איז על פי טעות ארויסגעפאלען דער נאמען פון ניי-געוועהלטן סטארשי ה' קלמן צוויליך.

KINO TEATR
MIRAŻ
UL. LISTOPADA 16

היינט דאס פרעכטיגסטע פילם-מייסטער-ווערק פון צארישען רוסלאנד
רעזשי: **W. Tarzański**
א. נ.
„שווארצע אויגען"
אין דער הויפט-ראל:
HARRY BAUR
אנהויב 4 א זייגער נאכמ.

כ' תמוז — 32 יאהר נאכ'ן טויט פון דר. הערצל

היינט הויבט זיך אן די ארץ-ישראל-וואך אין לאדז

אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין ארץ-ישראל האט דער ציוניסטישער קאארדינאציע-קאמיטעט פראקלאמירט א'ן ארץ-ישראל-וואך בכדי צו מאניפעסטירען דעם אונערשיטערליכען ווילען פון גרויסען יודישען צבור אין לאדז אונטערשטי-צען די לייטענדע אינסטאנצען און דעם יודישען ישוב אין א"י אין זייער קאמף פאר די רעכט פון דעם יודישען פאלק אין ארץ-ישראל.

די דאזיגע אקציע הויבט זיך אן היינט אווענד, גלייכצייטיג, צוליב דעם 32-טען יאהרצייט פונ'ם גרויסען יודישען פיהרער ד"ר טעאדאר הערצל ז"ל.

עס וועלען פארקומען די ערשטע גרויסע 4 פערזאמלונגען: 1) היינט 9 אווענד אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, שרודמיעסקא 29, מיט דער בעטייליגונג פון ד"ר י. ראזענבלאט, 2) אין לאקאל פון דער ציוני. סאצ. ארב. פארטיי „התאחדות" — רעפערירען וועלען: ד"ר א. טארטאקאווער און ג. ליכטענשטיין, 3) 8 א זייגער אווענד אין לאקאל פונ'ם ראט פון פראפ. פעראייניגען (בערקא יאסעלעוויטשא 16) מיט דער בעטייליגונג פון די ה"ה: ל. לעווין, י. גאלדין און מ. קארפעל און 4) אין „העובד" שרודמיעסקא 19, מיט'ן אנטייל פון די ה"ה: י. ראבין, ארצי, און מ. הורוויטש.

מארגען, פרייטאג, אווענד וועט פארקומען א פערזאמלונג אין לאקאל פון „ברית הקנאים" (וואלטשאנסקא 52), וואו עס וועלען רעפערירען אדוו. מ. גייזלער און מגר. שעפסקי.

שבת — הזכרות אין די שוהלען

צוליב'ן יאהרצייט פון ד"ר הערצל און חיים נחמן ביאליק און אין צוזאמענהאנג מיט דער א"י-וואך, וועלען שבת פריה פארקומען הזכרות אין אלע גרויסע שוהלען מיט רעדעס מעגבי די ווארא.

ספעציעלע הזכרות וועלען אפגעריכט ווערען: אין דער שוהל „אהל יעקב" מיט דער בעטייליגונג פונ'ם מיליטער-ראבינער ד"ר גאלדשטיין, אין דער סינאגאגע אויף אל. קאשטשושקי מיט דער בעטייליגונג פונ'ם פרעדיגער ד"ר מ. ברוידא, אין דער שוהל אויף נאווא-זארזשעווסקא 19, אין דער וויל-קער, יאלינער א. א. שוהלען.

געשלעג אויפ'ן באלוטער מארק
יודישער טארג-שטייער שווער פערוואונדעט געווארען

(א) אויפ'ן באלוטער מארק, האט נעכטען אויס-געבראכען א געשלעג צווישען די טאג-שטייערס, בעת וועלכען דער יודישער טארג-שטייער יצחק וייס, פון זשידאווסקא 9 איז פערוואונדעט געווא-רען אין קאפ און די הענט.

פון היינט געענדערט די קורסען פון די טראמוויי 0, 14, 17, 8 און 6

פון היינט דעם 9 ד. ח. וועלען איינגעפיהרט ווע-רען פאלגענדע ענדערונגען: דער טראמוואי נ' „0" וועט קורסירען אויף די גאסען פריהייטס-פלאץ, נא-וואמיעסקא, זגערזשער, פלאץ קאשטשעלני, בזשע-זשינער, פראנציסקאנער, קילינסקי, נאפיורקאווסקא, ריימאנט-פלאץ, פעטריקאווער, ראדוואנסקא, זשע-ראמסקי, קאפערניק, גדאנסקא, אנדזשעיא, פעטרי-קאווער ביז'ן פריהייטס-פלאץ און צוריק.

דער טראמוואי נ' 8 וועט קורסירען אויף די גא-סען פאבריקס-באהן-הויף, סקווערזאווא, נארוטא-וויטשא, דאמבראווסקי-פלאץ, שטערלינג, פאמאר-סקא, פריהייטס-פלאץ, 11 ליסטאפאד, גדאנסקא, קאפערניק, קאלישער באהן-הויף און צוריק.

דער טראמוואי נ' 14 — קאנטנא, טשערוואנא, פעטריקאווער, פריהייטס-פלאץ, 11 ליסטאפאדא, צמענטארנא, סרעבזשינסקא, מירעצק און צוריק.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערלענגערן די ארבייטען אויף דער 1 ליסטאפאד גאס וועלען די טראמוואיען נ' 6 קורסירען אויף דער נארוטאווער טראסע.

אין צוזאמענהאנג מיט די ארבייטען אויף דער גלובנא גאס וועט צייטווייליג געענדערט ווערען די טראסע פון דער ליניע, נ' 17 ד. ה. דורך: קילינסקי, פזשעיאזד, פעטריקאווער, 6-שערפיען, אל. קאש-טשושקי, לעגיאנוב, האלערס-פלאץ און צוריק.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 93-120
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
עקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אויענד.
זונטאג אין חגאות פון 9—1

היין און צוריק קיין ווילנע פאר 15,60 3-טע קלאס

אין שייכות מיט'ן אפגעבען כבוד דעם הארץ פון מארשאל פילסודסקי אויפ'ן צמענטאזש אין ראסיע, וואס טען דעם 10. יולי קאנען פאהרען הין און צוריק קיין ווילנא פאר 15,60.

דער צוג וועט אפגעהן פון לאדז קאלישער וואקזאל דעם 10-טען יולי אין אווענד און צוריק-קומען פון ווילנא וועט מען דעם 13. יולי אינ-דערפריה, אזוי אז אין ווילנא וועט מען פערברענ-גען 2 טעג.

קאנטראל-קארטען אויף דעם צוג קאן מען בעקומען אין בילעט-קאסע אויף לאדז-קאלישער-וואקזאל און אין אלע אגענטורען און אפטיילונגען פון „ארביס" און „וואגאן-לי-קוק".

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

טריאומף פון פסחיקע בורשטיין אין „ראזמאיטאשטשי"

דער „בלאנדער ציגיינער", וואס ווערט געשפילט אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" מיט'ן בעריהמטען אמע-ריקאנער סטאר פסח'קע בורשטיין אין דער טיטעל-ראל, האט ארויסגערופען גרויס אויפזעהן ביים לאדזער יו-דישען טעאטער בעזוכער. דאס טעאטער איז יעדען אווענד איבערפולט.

היות ווי נאך א פאר געציילטע טעג, וועט ווערען געשפילט די שטארק אויסגענומענע מוזיקאלישע קא-מעדיע „דער בלאנדער ציגיינער", איז כדאי, אז אלע זאלען אויסנוצען די געלעגנהייט וואס איז נאך געבליבען צו זעהן פסח'קע בורשטיינען אין זיין קרוין-ראלע.

אדא סאריס געזעגנונגס-קאנצערט אין העלענאוו

זונטאג, דעם 12 יולי 830 אווענד טרעט ארויס אין העלענאוו פאר איהר אפפאהרען קיין אויסלאנד די בע-ריהמטע קאלאראטור - זינגערין אדא סארי.

אין פראגראם די שענסטע פערל פון איהר נאך נישט אין לאדז געזונגענעם רעפערטואר.

דער קאנצערט פון דער בעליבטער זינגערין האט ארויסגערופען א געוואלדיגען אינטערעס.

פון שטאטישען פוילישען טעאטער

היינט 8.30 אווענד ווערט געשפילט די ערפאלגרייכע קאמעדיע „גיעאוספראווידליוויאנא גאדזינא".

זומער טעאטער (פעטריק 94)

היינט 8.45 אווענד ווערט געשפילט שאלאנא לאלא".

ראדיא - פראגראם
דאנערשטאג, דעם 9-טען יולי

6.08 מוזיק (פליטען), 6.33 גימנאסטיק, 6.50 מו-זיק (פליטען), 7.20 מארגען-ידיעות, 11 מיטאג-קאנ-צערט, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 פליטען 1.05 מיטאג-ידיעות, 3.27 לאדזער בערזע, 3.30 ווירט-שאפטליכע ידיעות, 3.45 שמועס פאר קינדער, 4 קאנ-צערט פון ווארשאווער פילהארמאנישען ארקעסטער, 4.45 קאנצערט, 5.20 סאליסטען - קאנצערט (פליטען), 5.50 שמועס פון ד"ר סקאזשינסקי (פון קראקא), 6 ארגענ-טינישע לידער (פליטען), 6.15 מוזיק אויף די גאסען" — קאנקורס פון הויף-קאפעלעס, 6.40 רעקלאמע-קאנצערט 6.50 אקטועלער שמועס, 7 הערשפיל, 730 פוילישע פאלקס-קאפעלע, 8.15 מוזיק, 8.45 אווענד-ידיעות, 8.55 אקטועלע שמועסען, 9 „אונזערע לידער" 9.30 פילם פון רעוויו-לידער, 10 „ספארט אין ווילנא", 10.10 ספארט. 10.15 מוזיק. אודיציע.

ר. מלאד
דאן-דאמינגא
ראמאן

118

ווען זי איז געזעסן אויף דער פוהר, (עס איז גע-ווען פארטאג) האט זי אויפגעהויבען די האנד צו איהם, ווי מען געזעגענט זיך מיט א פרעמדען, א צו-פעליג-בעגעגנטען, איהר פנים האט זיך צונויפגע-גאסען מיט דער בלייכקייט פון פארטאג, און זייענדיג אנגעטון אין ווייסען פוטער-מאנטעל האט זי אויסגע-זעהען ווי אנ'איינגעטונקענע אין טוי...

די פוהר האט זיך גערירט און עס האט זיך איהם געדאכט, אז זיין הארץ עפענט זיך ווי א גרוי-סער, ברייטער טויער און עפעס פאהרט ארויס און עס וועט זיך צוריק פערמאכען און ער וועט בלייבען אליין אין זיין הארץ מיט א לאנגער, אייביגער פוסט-קייט.

ער האט געפרובט נאכשמייכלען:

— אטע ל'וויסטא!

— אדיאס! — האט זי געענטפערט, דערביי האט זיך איהר מויל אויסגעדריהט פון דעם שמייכעל, וואס האט טויך איהר געשטעלט אין דער קרים, דאניע האט אויפגעכאפט דעם שמייכעל, ווי די אפשפיג-לונג פון איהר אומענדליכען צער.

— — — — — — — —

נישט אזוי שלומעל תרח, ווי זיין ווייבעל ראצע איז געווען אויסער זיך, ווען זי האט זיך דערוואוסט אז אפילו האט זיי אזוי אפגעטון אין „קאשע אריין".

שלומעל האט גארנישט גערעדט, דאס האט ער זיך אליין „בערעכט", אליין געגעבען דעם הונד דעם ביין, נו, וואס זאל ער איצט זיך אליין מיט דעם בע-שמירען דאס פנים? האט ער שוין בעסער געשוויגען.

אין שטעטעל האט זיך געטון חושך. א טייל האבען געזאגט, אז דאס האט אבעלע אזוי אונטערגע-פיהרט, כדי איהם, דאניען מיט „זיינע מיליאנען" אריינקריגען אין זיינע הענד אריין. אנדערע האבען געטענהט אנצוהערען אז דינעלע איז נישט בעסער.

אז זי בעשטייט, ער זאל זי פערקויפען אין בוענאס-איירעס און דער טאטע וועט נאך נעהמען א גרויסע אפותיקא פאר איהר...

דער רב האט גארנישט געקענט העלפען, מען האט נישט געקענט וויסען אין וועלכען ארט דאס איז געשעהען, און ווען ער ווייסט פריהער, וואלט ער גע-שיקט א אזהרה, און קיין רב וואלט נישט געגעבען קיין חופה-וקדושין.

דערווייל האט אין שטעטעל ביי ווארשע פאסירט עפעס אזוינס, אויף וואס אבעלע פאפיראסניק, די נעלע זיין טאכטער און דער ווייטער קרוב (ווען מען איז מעפאהרען שטעלען א חופה) האבען זיך נישט געקענט ריכטען.

נאך דער חופה האט מען פערלאנגט פון דאניען ער זאל בעצאהלען רחש. דאניע האט נישט גע-וואוסט אז אין די קעשענעס פון זיינע אנצוגען האט כואנא איבערגעלאזט געגוג געלד, וואס וואלט איהם געקלעקט אפילו די ערשטע וואכען זיך אייג-צואחתנען מיט זיין יונג-ווייבעלע (כואנא האט עס אויסגערעכנט), איז ער דעריבער געבליבען אין א פערלעגענהייט.

די גאנצע פייערליכקייט פון דער חתונה איז צעשוואומען, אפילו דאס מאלציט וואס דער ווייטער קרוב האט צוגעגרייט פאר אייגענע מענשען נאך דער חופה, האט שוין נישט געקענט פארקומען. צוערשט האט זיך דער ווייטער קרוב געסודעט מיטן מחותן, דערנאך — דער טאטע מיט דער כלה, שפעטער אלע צוזאמען. מען האט דאניען געלאזט אליין זיצען, צום סוף האט דער „פאפיראסניק" אריינגערופען דער כלה אין א בעזונדערען חדר (צו א שכן, כדי קיינער זאל נישט הערען), מען זאל וויסען דעם ריינעם אמת.

דאניע האט געזאגט „דעם ריינעם אמת", אז ער האט גארנישט קיין געלד זיין אייגענס, און אלץ איז געווען איהרס (דינעלע האט ארויסגעלאזט דעם קאפ בשעת ער האט דערמאהנט דאס ווארט „איהרס", גלייך ווי א נאדעל וואלט איהר א שטאך געטון).

— אויב אזוי — האט דער פאפיראסניק ארויס-געזונגען — אויב אזוי בין איך א פארך... און גלייך צוגעלייגט: — גארנישט איז געוועזן!.. הערסט, מיין טאטער, גארנישט איז פארגעקומען.

דער קרוב האט אונטערגעהאלטען:

— גלייך ווי גארנישט. נאך גוט, וואס בעצייטענס. און ווי אלע זענען פארהאן, אזוי — גלייך א גט!

דער חתן האט נישט פערשטאנען אין וואס דא האנדעלט זיך. די מחותנים האבען זיך געקאכט.

דאס רב'ל דאט זיך געהאלטען ביי דאס זייניגע:

— צוערשט בעצאהלט מען דעם רחש, דערנאך, אז מען וועט ווייטער סילוקן, וועט מען שרייבען צוועלף שורות אויך.

אבעלע האט אבער נישט געוואלט נאכגעבען, אז מען דארף אפילו זיך טען, און ער האט ווי זיך אליין געוואלט אויפווייזען:

— אז ס'איז גארנישט פארגעקומען, לחלוטין גארנישט.

פון ווארט „גט" און דינגען זיך האט זיך דאניע משער געווען, ווינגען וואס עס גייט דא אן. ער וואלט אוודאי געוואלט איצט אוועק מיט דער קליינער, דאר-רער מיידעלע, וואס האט אויסגעשטרעקט צו איהם א קינדעריש פינגערל, און דאס גאלדענע רייפעלע איז געטון א שווים ארויף, ווי א גרויס היטעל אויף א קינדערישען קאפ. אבער ער פערשטייט שוין, עס וועט גארנישט זיין, עס איז איהם נמאס געווארען דאס דינגען זיך, דאס אמפערען, דאס פלאנטערען זיך פון בעהר, פאות און הענד, און ער אינדער-מיטען, האט ער זיך ארויסגעשארט אינדרויסען, האט א זופ געטון מיט דער נאז די לופט, האט זיך איהם געדאכט, אז דאס פרעסטעל האט זיך צעבראכען — האט ער געשטעלט פיס, אליין נישט וויסענדיג וואו-הין, פון דער ווייטענס האט זיך געשלענגעלט א שורה מיט אנגעצונדענע פענסטער, זיך געדרייט און ארומגעקרייזעלט ארום-און-ארום, אט איז עס גע-ווען פון הינטען, און א" — אין פארענט. עס האט

זיך איהם אויסגעוויזען ווי א פישוף-חיה לאפט איהם און רופט איהם. האט ער זיך געלאזט ממש לויפען, ער איז צוגעלאפען צו א קליינער סטאציע פון דער קאלייקע, דעם קאנדוקטארס פייף האט איהם א הייב געטון ארויף אויף די טרעפלעך און ער איז אוועקגעפאהרען; וואוהין האט ער נישט געוואוסט. נאר טיפער, טיפער אין דער פינסטעניש אריין פון דער נאכט.

דאס זעקסטע בוך
דער קרייצוועג
קאפיטעל איינס

מיט בעזונדערער פייערליכקייט האט די מעט-ציי-פאליטעט פון דער שטאט ריא-דע-זשאנירא צוגע-גרייט דעם יום-טוב פון קארנאוואל.

מיט וואכען פריהער האבען ספעציעל-טעטראכטע פון בוענאס איירעס טעכניקער, דעקאראטארען גע-צירט די גאסען, וואס פיהרען צום צענטער, און דער עיקר די' אווענידע צענטראל, מען האט אויסגעוועבט א נעץ פון קאליר-ני לאמפען אונטער דעם הימעל, דורכזיענדער פייערען האבען מיט זיך פארגעשטעלט אלערליי פאנטאסטישע פייגעל און פלאטערדיגע שמע-טערלינגען אין דער גאנצער בונטקייט פון פארבען.

אויסגעשפרייטע חופה'ס אונטער באלדאכינס מיט אנגעצונדענע חנוכה-בויגען-פלאמען האבען פערבונ-דען די ווינקעל-הייזער פון די „עסקינאס", אזוי אז עס האט אויסגעזעהען ווי אלע געסלעך ארום אוועני-דע ריא בראנקא האבען אויפגעשטעלט פייערדיגע מזיאומאזוירען פאר עפעס א פאנטאסטישער קע-ניגין, וואס דארף קומען צו רייטען אויף בעפליגעל-טע פערד...

ארומגעפלאכטען מיט בליציגע לעמפלעך, זענען אויך געווען צעהאנגען אלערליי בילדער, סימבאלי-שע פיגורען פון עפעס ווייטע, לוסטיגע וועלטען, וואוהין אלע בילדער האבען געשמייכעלט, געלאכט דאס זענען געווען געשטאלטען פון פאיאצען, פון לצים, מיט רויטע נעזער און אויפגעבלאזטע מויד-לער, שמייכלענדיגע אייגעלעך און פעטע בייכער, ווי אין די פלאקאטען-אנאנסען פון דייטשישע ביער-פאבריקען...

(פארטזעצונג קומט).

וואס קומט פאר ארום ד״עם בעזור פון ווינער „הכח״ איז פוילען

„ל.ק.ס.״ — „הכח״ 1:0

דער ווינער „הכח״, וועלכער געפינט זיך אויף א טורניר אין פוילען, האט אויך דינסטאג געשפילט א מעטש אין לאדז מיט „ל.ק.ס.״. דער רעזולטאט פון מעטש, וועלכער איז געווען 1:0 לטובת ל.ק.ס. האט טיילווייז איבערראשט די ספארט-וועלט. די ביז־איצטיגע רעזולטאטען פון „הכח״ אין פוילען מיט „ווארשאוויאנקא״, „לעגיא״ אין בילין און מיט דער ארבייטער־רעפרעזענטאנץ אין ווארשא, האבען געגעבען א גרונד צו ערווארטען א נצחון אין לאדז.

אמת איז, אז „הכח״ האט איגעטראפען אויף א באמת גלענצענד שפילען פון דער לאדזער מאנשאפט און דערביי אויף אן אפפערוויליגען קאמף פון די לאדזער פוסבאליסטען, וועלכע האבען זיך אליין איבערגעשטיגען אין פערלויף פון מעטש.

דאך האט „הכח״, ביי מעהר פארזיכטיגקייט, אויסגערעכענטקייט, געקאנט לייכט דערגרייכען א שעהנעם זיג. די תמיד בעסטע שפילער פון „הכח״, וועלכע ווערען גענומען אין בעטראכט פאר דער עסטרייכישער רעפרעזענטאנץ, רייך און מויזנער, זענען דאס מאל געווען שוואכער ווי שטענדיג און האבען געמאכט אן איינדרוק, ווי זיי וואלטען געוואלט וואס שנעלער פטור ווערען פון אן אנשיקעניש... און ווען זיי האבען צום סוף געזעהען, אז עס דראהט זיי א מפלה, האבען זיי שוין נישט געקאנט דעריאגען די פערלוירענע צייט. „ל.ק.ס.״ איז, ווי געזאגט, געווען זעהר גוט דיספאניערט, און האט מיט אלע כוחות זיך בעמיהט צו דערהאלטען דעם רעזולטאט, וואס איז איהר אויך געלונגען.

* * *

עס איז ביי דער געלעגענהייט כדאי אויפצוקלעהרען די עפענטליכקייט אויף דער הינטער־קוליסען־פאליטיק און ציווי־פנים׳דיגקייט פון פוילישען פוסבאל־פערבאנד ארום „הכח״ס״ טורניר אין פוילען.

אין די לעצטע יאהרען, ווען „הכח״ איז צוריק געווארן א שטארקע מאנשאפט און האט געקענט אפהאלטען נצחונ׳ת איבער שטארקע פוילישע מאנשאפטען האט מען מיט פערשידענע תירוצים געוואלט פערוועהרען צו אנגאזשירען דעם ווינער „הכח״ קיין פוילען. די קלובען האבען אבער נישט גערוהט און זיך בעמיהט מבטל צו מאכען דעם פערבאט, ווייל מ׳קאן דאך ביי איהם פערדינען. איצט אבער, ווען „הכח״ האט ביי זיינע ערשטע מעטשען דערגרייכט שעהנע רעזולטאטען, און עס האט גערדאהט, אז אנגעזעהענע מאנשאפטען זאלען חלילה פערשפילען צו דער יודישער מאנשאפט, האט דער פוילישער פוסבאל־פערבאנד נאך זיינע מעטשען אין ווארשא, פערבאטען ווייטער צו שפילען מיט „הכח״. קיין מאטיווען זענען נישט אנגעגעבען געווארען, אבער דער ענין איז א קלאהרער...

„ל.ק.ס.״ האט געשפילט טראץ דעם פערבאט. ווייט שפילט „הכח״ ווייטער אין טאמאשאוו. די קלובען ווערען ווידערשפעניג לגבי דער העכסטער אינסטאנץ. עס דראהען איצט שטראפען. די קלובען שטעלען זיך נישט אפ פאר קיין שום זאך — ווייל „הכח״ איז נאך א גוט קאסע־ארטיקעל... „הכח״ איז טאקע א ווינער מאנשאפט, אבער זיי זענען פארט יודען... וואס וועט אלזא טון דער פוסבאל־פערבאנד?

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציעל־ארצט פאר מענער - שוועכע-בע האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr.

Szymon Grynberg

ווישניאווא גורא (Willa Cyka) טעל. 26

נעמט אן אין לאדז

פילסודסקיעגא 55, טעל. 168-58

און פון 1—2 און פון 5—6 נאכמ.

DR.

S. Kantor

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוועכע)

90 פיעטריקאווער 90

טעל. 45-129

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

Starszy Felczer B. JOSKOWICZ

פולנאצנא 4, טעל. 141-86

נעמט אן טעגליך פון 8—11 און 4—6 נ״מ

טעגליך פאקען-שטעלען מיט פרישע קראוויאנקע.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע

אבדזשעיא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1טער שטאק

נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג. ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

CUKIERNIA

„ZRÓDŁO"

PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72

טעלעפאנען

אויסגעצייכענטע לאדעם

צוזאמען מיט סאדא־וואסער און מאלעס א פארציע 35 גר.

יארסקע אוועגדבראטיעצ

פון 4 גענג צו 1 זל.

DYREKCJA

Kolei Elektrycznej Łódzkiej,

Spółki Akcyjnej w Łodzi

podaje niniejszem do wiadomości, że od dnia 9 b. m. pociągi linij 0, 8 i 14 kursować będą następującą trasą:

LINJA „0" Plac Wolności, Nowomiejska, Zgierska, Plac Kościelny, Brzezińska, Franciszkańska, Kilińskiego, Napiórkowskiego, Plac Reymonta, Piotrkowska, Radwańska, Żeromskiego Kopernika, Gdańska, Andrzeja, Piotrkowska do Placu Wolności i odwrotnie.

LINJA „8" Dworzec Fabryczny, Skwerowa, Narutowicza, Plac Dąbrowskiego, Sterlinga, Pomorska, Plac Wolności, 11 Listopada, Gdańska, Kopernika, Dworzec Kaliski i spowrotem.

LINJA „14" Kątna, Czerwona, Piotrkowska, Plac Wolności, 11 Listopada, Cmentarna, Srebrzyńska, Osiedle Montwiłła Mireckie i spowrotem.

W związku z zakończeniem robót na ulicy 11 Listopada pociągi LINJI 6 kursować będą swoją normalną trasą t. j. Rokicińską od Szpitalnej, Główna, Piotrkowska, Radwańska, Żeromskiego, Kopernika, Gdańska, 11 Listopada, Plac Wolności, Nowomiejska, Zgiersks, Plac Kościelny, Brzezińska, Doły i spowrotem.

W związku z robotami na ul. Głównej trasa pociągów LINJI „17" będzie czasowo zmieniona mian. Kilińskiego, PRZEJAZD, Piotrkowska, 6 Sierpnia, Al. Kościuszki, Legjonów, Plac Hallera i spowrotem.

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH R. Frydwald

Piłsudskiego 69, tel. 190-48

עמפפעהלט

סאדעוואסער און לעמאנאד

וואס ווערט אפגעשיקט פינקטליך אהיים

בעשטעלונגען ווערען אנגענומען א גאנצען טאג.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פערשידענעס

א פליט פון דייטשלאנד, א זעהר פעהיגער און פיזיש געזונדער מענש האט צו דערנעהרען א פרוי מיט 5 קינדער, זוכט ארבייט ביי וואס ס׳זאל נישט זיין, אויך אלס נאכט-וועכטער. ערשטקלאסיגע רעפערענצען. די אדרעס איבערצולאזען אין אדמיניסטר.

פרייע פאסטענס

ס׳ווערט געברויכט א מיידעל. צו ערפאהרען אין פאפיר - געשעפט אויף לעגיאנוב 6.

א העבשקע־מאכער צו פאנג איז נויטיג פון באלד. לאטנישא 21 (קא־לענבאכס), וואוינונג 1.

4 יודישע הויז־דינערינס

צום רוימען, שייערען א. אז. וו. קענען בעקומען פון זאפארט ארבייט אין אינטערנאט „העלעניבעק״. צו ערפאהרען אין קאנצעלאריע קילינסקיעגא 104 פון 3.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

נויטיג מאשיניסטקעס און א שיקא־ווערין צו קעלנער. צוקער, אנשטאדטא 5, וואוינונג 16.

ס׳ווערט געזוכט א יונגעל, וואס האט געענדיגט די לעהר ביי סוויטערס. נאוואמיעסקא 26, וו. 41.

ס׳ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער שניידער-געזעלען אויף מיליטער-ארבייט ביי ח. וועננלינסקי, יאזשעגא 1.

דאס ביי־ערעפענטע יודישע אפטיק־געשעפט

„OPTICUM"

28 פיעטריקאווער 28

בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס.

אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.

ס׳ווערען אויך אויסגעפיהרט רעצעפטען, רעפאראטורען פינקטליך און רעעל. — געדענקט די אדרעס:

28 פיעטריקאווער 28.

לאקאלען

צוליב׳ן אבפאהרען נאך ארץ ישראל איז אבצוגעבען א שטוב און קיך אויף פלאץ וואלנאשטשי 6, וו. 42.

אנ׳ארט צו שלאפען פאר איינעם אדער 2 הערן. פילסודסקיעגא 54, רעכטע אפיציגע, 1. איינגאנג, 2. שט. וו. 91.

נאכט-לעגער נאר פאר פוחי״ם

פריש באצויגען א זלאטי, אנ׳איינצעל צימער-1.50, פאר סטאלע, רעליגיעזע, נאציאנאלע געסט, הנחות שבת-גראטיס. לאדז, קילינסקיעגא 41.

אכטונג! ווער עס וויל האבען די עלעגאנטסטע היטען צום זומער-סעזאן אויך Hückel ווי אויך די בעסטע יודישע היטלען, טוכענע, סאמעטענע, זיידענע צו ביליגע פרייזען. אויך אלע ארט שילער-היטלעך בעקומט איהר נור אין בעוואוסטען הוט-געשעפט „Szerlauns", פיעטריקאווער 10. קומט און איבערצייגט אייך! שבת איז מיין געשעפט געשלאסען.

Zgubiono kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej № 89091 z dn. 30/3-33 r. na Zł. 10.- na imię Mordki Zajberta.

לעטשניצע

פאר וועגעריש־קראנקע

מענער - שוועכע און הויט־קראנקהייטען

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

45 פיעטריקאווער 45

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי־דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.

א בעראטונג 3 זל.

1־טע פריוואטע

פאגאטאוויע

טעל. 12-333

זשעלאבנא 6 (לעגיאנוב)

שנעלע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

דאס איבערפיהרען קראנקע אין גאנץ פוילען.

Dr. J. LUBICZ

כירורג און ארטאפעד

צוריקגעקעהרט.

9 פאלודניאווא 9

ווייכטיג פאר אלע!

דרוקעריי

בראמבערג

8 - לאדז - 8

צעגעלניאנא

טעלעפאן 255-09.

טריקאטאזש-סחורים, טריקא-עטיקעטען

שטריקט-פאבריק, שטריקט־באנדעראלען

וועש-פאבריק, פערשיר, עטיקעטן און טיטען

קאנפעקציאנערען, טיטען-עטיקעטען

שניידער-מייסטער מאס-ביכער

בעקער-מייסטער ברויט-צעטלען

בריפבויגען, קאנווערטען, רעכנונגען ווי אויך התונה-קארטען צו ביליגע פרייזען.

Dr. med.

M. JAKOBSON

כירורג

ביינער-כירורג=ספעציאליסט

D-ra Sterlinga 22

(Nowa-Targowa) **tel. 174-42**

Lek.-Dentysta

Jakób Karmazyn

פאלודניאווא 2, טעל. 114-36

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 9—1 און פון 4—7 נאכמ.

עלטסטער פעלדשער

ש. דערעש

לומאמירסקא 4, טעל. 184-78

נעמט אן פון 8—10 פרי, פון 1.30—4 נ״מ און פון 6—7 אווענד.

לעטשניצע

פאר וועגעריש קראנקע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדסקא 1

טעל. 122-78

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.

וועגעריש-קראנקע, מענערשוועכע און הויט-קראנקהייטען

אנאליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאציע

אין טעטיג א גאנצען מעת לעת

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

א בעראטונג 3 זל.

Dr. med

J. Nadel

ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

אבדזשעיא 4, טעל. 228-20

נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

אנאנסען - פרייז:

פארן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט — 24 גר.

נאכן טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו״ט — 18 גר.

פאר א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו״ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס־פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

מעהלערען וועלכע ענדערען נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס. פאר׳ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביטאג און ביינאכט אהן איבעררייס.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.